

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Kikészítési eljárásunk reformja.

Budapest, december 22.

(—6.) Ama számos baj közül, amelyben fejletlen, zsenge iparunk szenved, nem a legkisebb az, hogy nem épült föl szerves, a dolog természetéből folyó logikai alapon. Számos iparágunk nem sarjadt ki a honi talajból úgy, hogy ebben gyökerét bírva, annak nedűből táplálkozhatnék, hanem csak mint valami meglegházi tenyésztéssel, vagy más éghajlatról ideplántált idegen növény teng-leng. Másutt a háziipar s a kisipar fejlődött át lassankint, fokozatosan gyári iparrá, nálunk a kisipar megmaradt a maga szűk határai között, a nagyipart pedig mesterséges eszközökkel kellett letelepíteni s ez első ellen-ségeként a kisiparral találta szemben magát. Másutt először fejlődtek a nyersanyagot s félkészítményeket előállító gyárak s aztán fokozatosan létesültek a kész árucikkeket termelő vállalatok. Nálunk már szép számmal vannak a kész cikkek előállítására berendezkedett ipar-telepek, de az ezeknek szükséges nyersanyag és félkészítmények beszerzése tekintetében még ma is nagyrészt a külföldre vagyunk utalva. Azonkívül vannak olyan gyári vállalatok is, amelyek egész éven át való foglalkoztatására még nem elég az a nyersanyag, amelyet földolgozás céljából nálunk termelnek. Ebből a szempontból nézve iparunk architektúráját, ez olyan benyomást kelt, mintha az egész épület alap nélkül, pusztán a fölszinen volna fölépítve, s pedig úgy, hogy itt egy fal, ott egy pillér hiányzik, s már a tetőzetéből is kisérek bizonyos részeket, holott még a lépcsőzete is hiányos.

Tulajdonképpen ez nem is volna olyan nagy baj, mint aminőnek prima vista látszik. Nemzetközi munkamegosztás, illetve szabad

kereskedelem mellett igen jól el lehet képzelni azt, hogy minden nemzet azt termeli, amire leginkább rátermett, amire természeti és fejlettségi viszonyai leginkább predestinálják. Sőt a régi, szabadelvű közgazdasági elmélet szerint épp ez biztosítja leginkább a népek boldogulását és a termelés ugynevezett gazdaságos voltát. De még védvamos politika mellett sem veszedelmes az ipari tagozódás fentemlített aránytalansága, mert vámmal elvégre csak azokat a cikkeket kell megróni, amelyek a vámterületen belül is termeltetnek, az itt nem készülő termékeket pedig vámentesen lehet beengedni. Veszedelem csak úgy állhat be, ha bizonyos körülmények folytán, mint például nálunk a vámterület közössége miatt, vámot vetünk oly cikkekre is, amelyek behozatalára a meglévő kész gyártmányokat előállító ipartelepek foglalkoztatása céljából szükség van. S itt nem állhat meg az az ellenvetés, hogy ama cikkekre csak azért vetnek vámot, mert azok a vámterületen belül is előállíthatnak. Mert valószínű, hogy csakis e vámok teszik lehetővé azok gyártását és bizonyos, hogy éppen ezek a vámok adnak módot az osztrák gyárosoknak arra, hogy cikkeit árát a vámmozsga által megengedett határokig fölemeljék s ezzel megnehezítsék a továbbgyártó iparosok előállítási viszonyait. Ez utóbbiak működése aztán egyenesen lehetetlenné tétetik az által, ha a készgyártmányt nem védi aránylag ugyanolyan vám, mint a félkészítményt, mert így a gyáros elesik a belső piactól. Ha azonban gyártási viszonyainál fogva a készítményeket gyártó iparos arra van utalva, hogy az export számára dolgozzék, akkor a félkészítményekre vetett vám ettől teljességgel elúti úgy, hogy nem is reflektálhat a külső piacokra.

Tudjuk, hogy mindkét veszedelemnek elejét lehet venni s pedig az elsőét oly módon, hogy a félkészítményekre lehető mér-sékelt vámot, a kész cikkre pedig aránylag magasat kell vetni, a második baj orvosszere pedig adva van az u. n. kikészítési eljárásban. Önálló vámterület mellett az előző baj vagy be sem áll, vagy gyógykezelése kézenfekvő; a fejlett iparral bíró Ausztriával való közös vámterület azonban ennek a betegségnek szinte meglegháza s remédium alig van rá. A második baj orvosszere, a kikészítési eljárás még közös vámterületen is rendelkezésünkre áll, csak móddal-mértékkel kell vele élni tudnunk. Nézzük, hogy mennyiben éltünk vele?

A kikészítési eljárást Ausztriával egyetértőleg 1887-ben szabályoztuk. Azóta ezt a kedvezményt, (a nyersanyagok vámentesen behozatalát a belőle készült készgyártmány-nak a külföldre való kivitelének feltétele mellett), évenként átlag igénybe vette 110 osztrák és 11 magyar cég. Amint ebből látjuk, ezt a kedvezményt az osztrák gyárosok jobban használják ki, mint a mieink, amit bizonyos határokig az osztrák ipar fejlettebb volta és iparos-köreink tájékozatlansága tesz érthetővé. De mindez nem magyarázza meg teljesen a szóban levő kedvezmény igénybevétele körül feltűnő nagy aránytalanságot Ausztria és hazánk között. Van ebben része az engedélyezési eljárás lassúságának is, úgy, hogy gyakori az olyan eset, hogy már rég elmúlt a kivitelre nézve az a kedvező konjunktúra, amelynek kedvéért valamely gyáriparos a kikészítési eljárás kedvezményéért folyamodott, amikor megkapja az engedélyt. Még nagyobb részök van azonban ebben azoknak a kelletlenségeknek, amelyek az e téren honos ellenőrzésnél tapasztalhatók. Ellenőrzésre

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(118)

— Levág minket! Levág minket! ordítottak a katonák.

— Gyujtsuk föl az istállót!

— En magam fogom felgyújtani, marhák, de veletek együtt.

— Menjetelek fel egyszerre többen, kiáltott egy öreg kozák. Tartásatok a hágesót, támasz-szátok meg lándzsákkal, tartásatok a fejetek fölé szalma köteget és előre! Meg kell őt fogni! Elvo!

Mialatt így beszélt, felmászott vele együtt két társa is. A keresztfák töredézek, a hágesó meghajlott, de alul vagy husz izmos kar támasz-totta, feljebb pedig lándzsával erősítették. Néhá-nyan lándzsáikat a fölélé mászók feje fölé tar-tották, hogy a kardesapást így fogják fel.

Néhány perc múlva három holttest zuhant az alantállók fejére.

Saglobát feltűzelte a siker, úgy ordított, mint egy bivaly és hallatlanul káromkodott.

Ha a katonákat nem vakította volna már el a düh, halálra rémültek volna!

Néhányan a lándzsáikkal szurkáltak a pad-lásnyilásba, mások pedig a hágesón iparkodtak fölfelé, bár ott a biztos halál várt rájuk.

Most ismét zaj támadt az ajtó körül és Bohun rontott be az istállóba. Süveg nélkül, nadrágban és ingben, a keze kivont kardját szorongatta, a szeme szikrázott.

— A tetőn keresztül, kutyák! ordította. A tetőn mászoztak be és élve kerítették kézre!

Sagloba, meglátva őt, ordítani kezdett:

— Te paraszt, gyere csak ide! Lemetszem a füleidet és az orrodát. A nyakadat nem bán-tom, azt a hóhérnak engedem át. Ugy bizony! Megijednél? Félsz, rabszolga? Kötözétek meg ezt a gazembert, akkor megkegyelmezek nektek! Ide gyere, te akasztófakötél, te gólyafiók! Dugd ide a fejedet. Gyere csak, gyere csak, örömmel várják! Ugy fogadtak, hogy meglátod az apádat, az ördögöt és anyádat, az a condrát!

A tetőzet rezegett-ropogott. A katonák való-színűleg már fölmásztak és elkezdték a zsindelet bontani.

Sagloba hallotta ezt, de nem vesztette el a nyugodtságát. Ittas volt már a vértől.

— Egy sarokba húzódok és ott mindhalálig védem magam, gondolta.

E perében az udvarról puskaropogás hang-zott föl és kozákok rohantak az istállóba.

— Testvérek! testvérek! — ordítottak — gyertek gyorsan!

Sagloba az első perében nem értette, hogy mi történt, csodálkozva állt ott. A padlásnyilásból letekintett, senki se volt odalent. A tetőn is csend volt.

— Mit jelentsen ez? Mi történt? — kiáltott fel hangosan. — Ah, értem már! Fel akarják gyujtani az istállót és pisztolyokkal lövöldöznek a tetőre.

Kivülről egyre növekvő zaj hallatszott, em-beri hangok, lödöbögés és lövöldözés, üvöltözéssel és kardesapattal vegyest.

— Istenem! Olyan ez a zaj, mintha esata folyna odalenn! gondolta Sagloba és odafutott a tetőben nyitott nyíláshoz. Kitekintett és megtán-torodott az örömtől.

Az udvaron vad esata folyt. Sagloba az első pillanában látta már, hogy a Bohun embereit rettenetesen megverték. Váratlanul lepték meg őket, homlokukra és mellükre pisztolyokat szegeztek, neki szorították őket a sövénynek és a pajtánsk, és kaszaboltak soraikban a kardok és

tiporva gázoltak át rajtuk a lovak. Tehetetlenül vergődtek és komoly ellentállásra nem is gondol-hattak. A vörösruhás katonák úgy megrémítet-ték a menekülőket, hogy nem tudták védekezni, sem kardot fogni, sem lóra kapni. Szétszört kis csoportokban védelmezték magukat, néhányan a zavar és lármá között megkísérelték, hogy a lo-vakat felnyergelik, de még mielőtt a kengyelbe tehetők volna a lábukat, leverték őket. Mások elhanyagták a lándzsáikat és a kardjukat s a sö-vényen át menekültek, de a karokon fennakad-tak. Kétségbeesott ordítások töltötte be az udvart. A szerencsétlenek azt hitték, hogy a Jeremiás herceg egész hadereje tört rájuk. Nem volt arra sem idejük, hogy körülnézzenek. A győztesek diadalordítása, a kardesapattal és a puskaropogás mint a vihar söpört el a kozákokat.

— Emberek, meneküljétek! — hangzott minden oldalról.

— Üsd! Vágd! — válaszolták a támadók.

És végre meglátta Sagloba a kis Wolodi-jovskit, amint néhány embere élén a kapu mel-lett osztotta a parancsokat, közben-közben maga is résztvevett a harcban. Valahányat fordult, annyi ellenfél hullott el mellette hang nélkül. A kis Wolodyjovskij a vívók mestere volt és testtel-lélek-kel katoná. Az egész harcot állandóan szemmel tartotta, itt is amott is intézkedett, rendelkezett, aztán visszafordult, körülnézett és ő maga is köz-bevágott, akár csak a karmester, aki dirigál ugyan, de időközönként maga is együtt játszik a zene-karral, majd felhagy vele és mindig figyel, hogy helyén van-e mindenki.

Amikor Sagloba mindezt látta, örömben táncolni kezdett, hogy valóságos porfelhőt vert föl, tapsolt és ordított:

— Ússétek a beste kutyákat, ússétek, öljé-tek, nyuzátok le a bőrüket! Vádjátok! Verjé-tek, kaszaboljátok, ússétek, öljétek! Csak rajta! Csak rajta!

(Folytatása következik.)

ugyan szükség van oly célból, nehogy jobbminőségű félkészítmények importáltassanak, mint a minők feldolgozva és kikészítve kivitetnek, de az ellenőrzéssel nem szabad megfojtani magát az intézményt. Nagyon érthető, ha e téren szigorú és tárgyilagos kontroll alkalmaznak, nehogy a belföldön kelendő, de vám alá eső cikkek törvényesen védett eljárás mellett ide becsempészessenek. Szó sincs róla, hogy mi ennek az ellenőrzésnek a lazítását vagy enyhébbé tételét iparunk érdekében levőnek tartjuk. Sőt ellenkezőleg, helyénvalónak tartanók, ha részletesen szabályoztatnák a félkészítmény és készgyártmány közötti arány, ha teljes szabotossággal megállapítatnák az a változás, amelyen a behozott cikk a kikészítés során átmegy, úgy külsejét, mint súlyát és térfogatát vagy vegyi tulajdonságait illetőleg. S kiváló fontosságot tulajdonítunk annak, hogy a vámösszeg elengedése ahhoz a föltételhez köthessék, hogy a kikészítve kivitt árukról a hivatalos előírásnak megfelelő módon bebizonyosodjék az, hogy csakugyan ugyanannyi és ugyanolyan minőségű készgyártmány vitetett ki, mint a mennyinek és amilyen minőségűnek a vámmentes behozatalára az engedély megadatott, s így sem valamely védeni szándékolt iparág, sem a kincstár érdeke nem szenvedett károsodást. Számos cikknel, igaz, hogy legnagyobb részét osztrák gyárak által kikészíteni szokott cikkeknel, a vámhatóságok alkalmazzák is az ellenőrzésnek ezt az imént változt szigorú és a kijátszást teljesen kizáró módját. Hogy is lehetne például másképp ellenőrizni a ruhakivitel céljából Ausztriába vámmentesen behozható posztónál azt, hogy ugyanannyi és ugyanolyan minőségű posztó vitetik ki ruha alakjában külföldre, mint amennyi és amily minőségű posztó vámmentesen behozott külföldről, hanemha úgy, hogy szakszerűen és előzetesen kiszámítják, hogy egy-egy vég posztóból mennyi kabát, mennyi mellény és mennyi nadrág készülhet, s arra helyezik az ellenőrzés súlyát, hogy a kiszámított mennyiségű ruhák ugyanolyan minőségű posztóból kerüljenek kivitelre?

Nálunk azonban ugyanezen törvény alapján másképp gyakorolják az ellenőrzést. Nálunk belekapaszkodnak az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájáról szóló törvény X. cikkének a betűjébe, amely csak az esetre rendeli el megadhatónak a kikészítési eljárás kedvezményét, ha a behozott és ismét kivitt áruk azonossága biztosítható. Azonosságon pedig vámhatóságaink nem azt értik, hogy ugyanannyi és ugyanolyan áru vitessék ki, mint amennyi és amilyen behozatott, hanem hogy ugyanaz az objektum vitessék ki, amelyet behoztak. Ennek a felfogásnak megfelelőleg az ellenőrzést illetőleg sem érik be az osztrák ellenőrző hatóságok szigorú és objektív eljárásával, hanem bélyeget sütnék a behozott árua és megkövetelik, hogy a kivitt készgyártmányon ez az u. n. azonossági jelzés érintetlenül meglegyen. Ez az eljárás talán alkalmas arra, hogy megkönnyítse a vámhatóságok ellenőrzési tevékenységét, de rémitően megnehezíti a kivitelre dolgozó gyárosok helyzetét. És ezek érdeke, valamint velük egyetemben a munkásaik érdeke talán mégis csak előbbre való az ellenőrző vámhatóságok kényelménél? Mert az alig szorul bizonyításra, hogy az iparosok érdeke megköveteli az azonosság igazolása körül ezidőszent divó ellenőrzési eljárásnak az eljétsét. Ez az eljárás annyi költséggel és oly idővesztéssel jár, hogy a magyar cégeknek egész sora éppen az ellenőrző eljárásnak szövevényes volta miatt volt kénytelen lemondani arról, hogy a nekik engedélyezett kedvezményeket valósággal igénybe vegyék.

Számos olyan iparost ismerünk, aki gyári üzemét megkésztérezhetné, ha nem állna

ennek útjában vámhatóságaink önkényes törvénymagyarazata. Mert módjukban lenne a külföldről jött megrendelések belföldön készült félgyártmány kikészítése után eleget tenni s aztán a belföldi gyártmány árban foglalt vámösszegért magukat vámmentes behozatal után kárpótolni. De ha előbb külföldről kell hozatni a kívánt félgyártmányt, akkor nem tehetnek kellő időben eleget a külföldről való megrendelésnek s így ettől egészen elesnek. S így duplán fizeti meg iparunk annak a törvény-magyarazatnak az árát.

Gyáriparunk érdeke tehát e tekintetben reformért eseng. Vagy meg kell változtatni a mostani vámtarifa-revizió során a vámtörvény idézett cikkelyét, vagy amennyiben elégséges volna rendeleti uton intézkedni, kérnünk kell a vámtörvény X. cikkének megfelelő hivatalos törvénymagyarazát. Ez utóbbi célszerűbb, mert nem kellene várni vele, míg az új vámtörvény elkészül és életbelép, vagy — életbe sem lép.

KÜLFÖLD.

Kína vezeklése. Annak a borzalmas tragédiának, amely tavaly Kínában lejátszódott és szükségessé tette a nemzetközi beavatkozást, most játszódott le utolsó felvonása. *Kína vezeklés*, formálisan, hivatalosan. A tungosai hivatalnokok fényes temetést rendeztek a tavaly felkoncolt keresztényeknek. Ez annak a megállapodásnak az értelmében történt, amelyben a hittérítők kijelentették, hogy nem kívánják a gyilkosok megbüntetését, ha a hivatalnokok az elkövetett bűntettekért nyilvánosan vezekelnek és a néppel megértetik, hogy a hittérítőket és a keresztényekre tért kínaiakat tisztelni kell. *Hetven koporsót vittek hosszú menetben a város falain át.* A meggyilkoltak több száz főnyi rokonsága részvétel a temetésben. Azonkívül volt ott egy kínai lovassági és gyalogsági csapat, a zenekar és sok kínai ember, akik a gyász jelvényeivel jelentek meg. A koporsóban mindazok a tetemek voltak, amelyek meg lehetett találni. Egyikben-másikban csak testrészek, vagy ruhadarabok voltak. A város hivatalnokai és Ma tábornok, a Tiencin ostromában résztvevő csapatok parancsnoka, szintén ott volt a temetésen. A temetés helyén nagy néptömeg gyűlt össze. A kínai csapatok, hivatalnokok és az ünnepség részesei négyoszlopot alakítottak, amelyek közepén a hittérítők és a gyászoló rokonok állottak. Ott voltak továbbá ötven olyan falunak a hivatalnokai, amelyekben keresztényeket fölkoncoltak. A hivatalnokok magasztalták a keresztényeket, akik hittérítők és aláírtak egy okiratot, amelyben mindazoknak a keresztényeknek, akik vissza akarnak térni lakóhelyükre, oltalmat biztosítanak. Hasonló ünnepségek voltak más városokban is.

Peking, december 22.

Leszár orosz követ Csing herceg és Vangvensau tegnap átogatást tettek egymásnál. Ezekkel a látogatásokkal bevezették a tárgyalásokat a Mandsuországra vonatkozó szerződés tárgyában.

A porta bajai. Belgrádból jelentik hogy a szerb kormány a portánál *Fethi pasa* török követ visszahívását fogja kérelmezni, mert neki tulajdonítják azt, hogy a szerb utárnak macedóniai konzulokhoz szánt postáját utközben a török hatóságok lefoglalták és csak erőlyes felszólalásra adták ki. A szerbek a maguk részéről is megtorló intézkedéseket tesznek és a szultánnak Nyugat-Európába szóló összes küldeményeit *vámvizsgálatnak* vetik alá s így megvármolták legutóbb azt a drága ajándékot is, amelyet a padisah legutóbb egy európai urakodónak küldött.

Bartissol francia állampolgárnak az ügyét ugy rendezte a szultán hogy a civilista bizonyos föltételek mellett átengedte neki-öt évre a szalonikii kikötő bevételeit.

Arabia keleti részében hónapokon át tartott a lázadás, amelynek az lett az eredménye, hogy a *kuveiti sejk elszakadt a szultántól.* Három hatalom akart a zavarosban halászni: Anglia, Orosz- és Németország. Mind a három föltájanlotta jó szolgálatait a kuveiti sejkeknek, hogy ezen az uton nyerjen támogatást Arabiá keleti partjain, illetve a perzsa öbölben. A kuveiti sejk, úgy látszik, hogy Anglia ajánlatát találta legelő-

gadhatóbbnak, mert mint az alábbi jelentés bizonyítja, a sejk elismerte Anglia szuverenitását.

A szultán a múlt hónap végén külön missziót küldött *Kuveitba Mubarek* sejkhez. A misszió célja az volt, hogy *Mubarek* fölszólítsa, hogy Konstantinápolyba utazzék, de a sejk a fölhívást visszautasította s arra kérte a küldöttséget, hogy további tárgyalás végett a kuveiti kikötőben lévő angol hadihajó parancsnokához forduljon. A küldöttség ezt meg is tette, de az angol hajó parancsnoka azt felelte neki, hogy *Kuveit független terület és Anglia oltalma alatt van.* Azt mondta továbbá, hogy a sejk nem tartozik a szultán fölhívásának engedelmeskedni. A küldöttség ezután kijelentette *Mubarek*nek, hogy ezzel a viselkedésével állását kockáztatja, amire a sejk azzal válaszolt, hogy a következő napon levétette a konakról a török lobogót és helyébe az ő saját külön lobogóját tette. A küldöttség erre haladéktalanul visszautazott Beszarába. *Mubarek* bucsuzól azt mondta a küldöttség tagjainak, hogy ily körülmények között nem fogja megengedni, hogy török küldöttség ezentul Kuveit területére lépjen.

A nacionalizmus alkonya.

— Baudin szobrának leleplezése. —

Budapest, december 22.

Páris egyik külvárosában ma leleplezték a torlásokon elesett Baudin szobrát. Ez a kegyeleles ünnepély nagy eseményé vált, mert kemény, szinte helyrehozhatatlan csapást mért a párisi városházán garázdálkodó francia nacionalizmusra. A párisi nép, amely nem is oly rég halált ordított Zolára és a felvilágosodás többi hőisére, ma egész dühével a párisi községtanas ellen fordult, ahol tegnap a reakció uszályát hordozó nacionalista többség azért is, hogy gyűlöletét éreztesse a kormánnyal, Baudin emléke ellen tüntetett. Ma újabb határozattal korrigálni próbálta ugyan elvadult pártzenvedélytől sugallt tüntetését, de a nagy tömeg nem értesült, és nem is vett tudomást a meghátrálásról és oly fenyegető állást foglalt el az ünnepélyen megjelent nacionalista községtanácsosok és elnökök ellen, hogy azok csak a gyűlölt kormányhatalom segítségével menekülhettek. A mai ünnepélyen az is kitűnt, hogy a Waldeck-Rousseau-kormány végképp le akar számolni Páris város mostani községtanácsával. Nemesak, hogy nem engedte meg, hogy a hivatalos ünnepi szónokok listájába utólag fölvegyék a községtanács elnökének nevét, de mikor látta, hogy a hivatalos beszédek elhangzása után Dausset beszélni akar, a diszemplény egyszerre kiürült, Loubet, Waldeck-Rousseau és a többi miniszterek mind otthagyták Dausset urat egy felháborodott tömeg veszedelmes ordításai közt.

Páris, december 22.

Párisban, *St. Antoine* külvárosban ma leleplezték le óriási közönség jelenlétében Baudin szobrát, aki 1851. december havában a torlásokon elesett. Az ünnepségen jelen volt Loubet elnök, Waldeck-Rousseau miniszterelnök és a kabinet összes tagjai, a két kamara küldöttsége és Dausset a községtanács elnöke három községtanácsossal. A rend fönttartására nagy óvintézkedéseket tettek, mert híre járt, hogy Dausset, a párisi községtanács elnöke is beszélni akar, noha nem volt a szónokok hivatalos listájába fölveve. A rendőrség ugyanis nagy tüntetésektől tartott, mert a párisi nép nagyon felháborodott a nacionalista községtanács tegnap határozatán. Ma délelőtt aztán a községtanács jobbat gondolt és elhárította 29 szóval 6 ellenében, hogy az elnökség mégis résztvesz az ünnepélyen.

Loubet elnököt a szobor előtti térségen a 12-ik kerület polgármestere üdvözölte. Az üdvözlő beszédre Loubet azt válaszolta, hogy eljött, hogy résztvegyen annak a halottnak a dícsőítésében, aki áldozata lett a köztársasághoz való hűségének, amely ellen a végrohajtó hatalom feje, amely hűséget esküdt a köztársaságnak, oly gyűlölettel merőnyület követett el. Megjegyzti, hogy noha ő nem tett ilyen esküt, lelkiismerete és a nemzetgyűlés előtt olyan kötelességet vállalt, amelyhez hűtlen nem lesz soha. Beszédét azzal fejezte be az elnök, hogy a *cezariszmus minden válalkozása meg fog törni a kormány éberségén és a köztársaság összetartásán.*

Az ünnepélyen az első szónok Fallières, a szenátus elnöke volt, majd Deschanel, a képvis-

előhöz elnöke és *Waldeck-Roussau* miniszterelnök beszélt, mindannyian magasztalva Baudin emlékét. A százezrekre menő tömeg nagy tetszéssel fogadta a beszédeket. Különösen *Deschanel* beszédét kísérték sűrűn ilyen kiáltások:

— Eljén a köztársaság!
— Le a nacionalizmussal!

A hivatalos beszédek elhangzása után *Louvet* és *Waldeck-Roussau* miniszterelnök a közönség lelkes ovációi közt elhagyták a díszemelvény, bár jól tudták, hogy még a párisi községtanács elnöke, *Dausset* is beszélni akar. *Dausset* pedig, mintha mi sem történt volna, odaállt a szobor elé, hogy beszédet mondjon. De csak annyit tudott mondani:

— Páris városa nevében birtokba veszem ezt az emlékszobrot, amely a népért, a köztársaságért és szabadságért elesett Baudinnek állított...

A közönség nagy része nem engedte tovább beszélni és a közelálló is lehurrogta e kiáltásokkal:

— Eljén a köztársaság!
— Pusztuljanak a nacionalisták!

Dausset nek és a vele megjelent három nacionalista községtanácsosnak az élete forgott már veszedelemben, amikor a rendőrök vették őket védőkörbe és nagy nehezen kiszabadították a fenyegető tömegből és a melléktutácokon keresztül kocsijukhoz kísérték a gyászfranciákat. Ott újabb incidens történt. A községtanács szocialista kisebbségének tagjai és pártfeleik sűrű tömegben vették körül *Dausset* kocsiját és jó darabig azt kiáltották feljé:

— *Le Daussetval!*
— *Eljén a köztársaság!*

A rendőrségnek azonban sikerült a kocsit hamarosan kiszabadítani, úgy hogy *Dausset* és társai akadálytalanul távozhattak. A leleplezés maga zavartalanul ment végbe. Az utcákon rendőrség cirkált, amely minden csődületet megakadályoz.

Páris, december 22.

A Baudin-szobor leleplezésénél letartóztattak néhány nacionalistát, akik a kormány ellen tüntettek; de csakhamar szabadon bocsátották őket.

HIREK.

Budapest, december 22.

— **BUDAPESTI NAPLO.** December 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Eljegyzés Frigyes főherceg családjában.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy Frigyes főherceg leánya, *Mária Krisztina* főhercegnő jegyet váltott *Salm Emánuel* herceggel. Pozsonyból jelentik, hogy az ottani helyőrség tábornoki kara gróf *Warmbrandt-Stuppach* altábornagy vezetésével ma délelőtt gratulált Frigyes főherceg hadtestparancsnoknak leánya eljegyzéséhez. Este hat órakor a helyőrség egész tisztikara a főhercegi palotában tisztelet. *Warmbrandt-Stuppach* altábornagy a mennyasszonynak és *Salm-Salm Emánuel* hercegnek, aki porosz gárdatiszti egyenruhában volt, tolmácsolta a tisztikar szerencsesikáit. Közben a palota előtt két téren katonai szertartás volt, melynél két zenekar játszott. A helyőrség összes csapatsteinek egy-egy szakasza lámpákkal vonult a tőre és a szerenádon végén háromszoros hoch és a honvédség háromszoros éljen kiáltással üdvözölte a balkonen megjelent főhercegi családot. A mai nap tolyamán több száz üdvözlő távirat érkezett, egyikük a királytól, valamennyi főhercegtől és a legtöbb idegen udvartól.

— **A hercegrímás üdvözlése a pápának.** Dr. *Kohl* Medárd püspök ma dr. *Nemes Antal* budavári apát-plébános kíséretében *Rómába* utazott, hogy ott *Vaszary* Kolos bíboros hercegrímás üdvözlőit tolmácsolja a pápának a karácsonyi ünnepek és az újesztendő alkalmából.

— **Vilma királynő gyalogságja.** Mostanában Vilma királynő és férje többször mutatkoznak együtt a hollandi nép előtt s állandó irántuk a meleg tüntetés. A királynő háza előtt naphosszat óriási néptömeg ácsorog. A nép látni akarja királynőjét s türelmetlenül várja, hogy mikor gördül az udvari kocsis a palota kapuja elé. A minap azonban hasztalan várakozott a kíváncsi sokaság. A királynő és férje karantogva, gyalogszerrel indultak el a pa-

lotából és a Pál-utcai pénzügyminisztérium épületéig sétáltak. A hágai publikum ezuttal oly tapintatlanul és tolkodóan viselkedett, hogy a felséges párra éppenséggel nem volt kellemes. A herceg, aki tengereszevényruhát viselt, alig tudott utat törni a felesége számára a bámészködő tömegben s láthatólag bosszankodott, midőn a tömeg folytonosan nyomukban járt és valóságos fixirozta a királynőt. Ezt a sok kellemetlenséget még az ünneplés bensősége és öszintesége sem pótolhatta. A pénzügyminisztérium épületéből kocsis telefonátotatott a herceg s félbeszakította a kellemetlen gyalogságát.

— **Gaál Tibor kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma az alábbi kézirattal közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán dr. hatvani *Gaál Tibor* miniszteri tanácsos és fumei kormányzó-helyettesnek, a fumei közügyek körül szerzett érdemei elismerésül Lipót-rendem lovagkeresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben 1901. évi december hó 13-ikán

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf *Széchenyi Gyula*, s. k.

Nemesak Fiumében, de a magyar közvélemény széles rétegeiben örömet fog okozni az a kitüntetés, amely egy hazafias, érdemű munkálkodásnak elismerése. Dr. *Gaál Tibor* nehéz viszonyok közt került felelősségteljes állásába, de kiváló tapintatával, a fumei ügyekben való alapos ismereteivel szemlélte a fumei-eknek, de a magyarságnak is nagy szolgálatakat tett. Kezdetől fogva a magyar kormányban azt a bölcs politikáját képviselte Fiumében, amely a merev visszautasítás álláspontjára helyezkedik minden túlzó követeléssel szemben de békülékenységet, előzékenységet tanusít ott, ahol a fumeiek kívánságai a magyar állam méltóságával, tekintélyével összeegyeztethetők. A fumei normális viszonyok helyreállításában, amely a *Szell* kormány egyik nagy érdeme, jelentős része van *Gaál Tibornak* és hogy az új törvény a fumei hazafias elemek teljes megnyugvására immár sikeresen működik, ez jórészt a kormányzóhelyettesnek sikere is.

— **A második magyar orvoskiszasszony.** Holnaptól kezdve két orvoskiszasszony fog működni Budapesten a szenvedő emberek javára. Az egyik dr. *Steinberger Sarolta*, aki már egy évvel ezelőtt megszerzte diplomáját és csak nemrégiben nevezte ki a miniszter klinikai gyakornokká, — a másik *Königsberg Lea* kiszasszony, akit holnap, hétfőn déli 19 órakor fog a kir. tudomány-egyetem tanácsa orvosdoktorrá avatni.

— **Papszentelés.** A budavári koronázó Mátyás-templomban ma délelőtt tíz órakor fényes szertartások között szentelte áldozópapá dr. *Kohl* Medárd püspök *Loska* Bélát, *Vargha* Pétert és *Zimányi* Gézát. A püspöknek a szertartás végzésénél dr. *Klinda* Teofil kanonok, *Kriszán* Mihály pápai kamarás, szeminariumi igazgató, *Nemes Antal*, a templom apátplébánosa, dr. *Andor* György hercegrímási titkár, *Bozky*, *Lacó* és *Bussay* áldozópapok és több növendékpap segédkezett. A püspök misét mondott és ennek végzetével a püspök szép beszédet intézett az új áldozópapokhoz. Szertartás alatt a kóruson férfi és női énekkar énekelt latin és magyar egyházi énekeket orgonakísérettel, *Wavornec* Mór karnagy vezetés alatt.

— **Nyílt levél Roseberyhez.** *D'Estournelles de Constant*, a francia képviselőház tagja, a lelkes békebarát e hó 18-ikán nyílt levelet intézett *Rosebery* lordhoz. *D'Estournelles de Constant* tudvaleg a hágai konferencián Franciaországot képviselte s azóta több nagy városban, így Budapesten is felolvastatott a választott bíróságról. Gróf *Apponyi* Alberthez benső barátság írta, aki öt utolsó párisi tartózkodása alatt is meglátogatta. *Rosebery*hez intézett levele így szól:

Kedves lord *Rosebery!* Nemesak Anglia tekintett feszült érdeklődéssel az ön chesterfieldi beszéde elé; az ön nevének tekintélye ehat hazájának határain túl is és az a kérdés amelyet ön tárgyalt, nem hagyható közönyösen az emberiség. Igaz, hogy abban a drámában, amely Dél-afrikában a végtelenségig húzódik, csak két nép szerepel, de tanuja az egész művelt világ. És — ön maga mondta meggyőzően beszédeiben — van egy nemzetközi választott bíróság. Mindnyájunknak el kell készülnie lennünk rá, hogy ezt a választott bíróságot a sovinszintikus ellentét dacára kiejelödni látnak, mialatt ugyanakkor a modern találmányok alkalmazása a népek között közelebb hozza egymáshoz és gyengíti tudatlanságukat és előítélleteiket.

Ha azután ön elismeri, hogy megmozdulni kezd az a lelkesület, amely minden emberben megvan, meg fogja-e ön tagadni tőle azt a jogot, hogy hallassa szavát? Mégis csodálkozik ön azon, hogy Európa sajnálatosnak tartja a transvaali háborút. Abban a tájélmán részvétben, amelyet kelt, nem komoly intelmet keres ön, hanem csakis a hazája ellen irányuló ellenséges indulat jelét látja ön benne, Európa gyűlöletének jelét és következképp egy okkal többet

arra, hogy Anglia makacsul siket maradjon a küllőd bármely hangulata ellenében.

Engedje meg, hogy sajnálkozzam a félreértésen. Nem Angliát utája Európa, hanem a háborút és higgye meg, nem Anglia ellenségei, hanem barátai szomorúdnak azon, hogy Anglia oly háborúra keveredett, amely csak kiirtással és végtelenségig végződhetik. Gondoljon azoknak a kellemetlen zavarára, akik Európában az önk barátai voltak és képezte el magát pártatlanul azok helyzetében. Amint ön tudja én ezek közül tartozom és e mellett bizonyított szolgálattam, Mindenkor titakoztam, amikor arról volt szó, hogy Anglia vagy más népek gyűlölik Franciaországot. Esdve kérem, tegye meg ezt ön is.

Sonki sem utálja az angolokat, de elítéli őket. És legfőképp az önk barátai szenvednek miatta, mert csalódásba ejtették azokat, akik bizalommal voltak irántuk. Szünetnek azért, mert szeretik az igazságot a szabadságot és a baladást... Engedje meg, lord *Rosebery*, egy franciának, hogy megmondja önk gyűlölet nélkül tételeim nélkül, hogy Európa nem az ön bonifitársai iránt elfogult de igenis kívánja egész lelkéből, hogy vége szakadjon annak a háborúnak, amely utálattal tölti el és hogy azt az angol államférfit, aki ezt a tiszteletreméltó érzést hazájának érdekeivel összhangzásba hozná, valamennyi államiérti főlé helyezné.

— **A biharmegyei repülőgép.** Biharmegyeiben sokan ismerik *Virág József* lekteerdei kereskedőt, aki a repülőgép nagy problémájának megoldásán dolgozik. *Virág* Bécsben is járt, ahol terveit a hadügy-miniszter utasítására műszaki tiszték is megvizsgálták. *Virág* ot a hollandiai kormány Hágába hívta és utkölséget küldött neki, hogy ott is mutassa be repülőgépe tervrajzát. Feketeerdeőről most azt jelentik, hogy *Virág József* már legközelebb egy kész kis modellel utazik Hollandia fővárosába s hogy a miniatűr-készülék kifogástalanul fog működni.

— **Az akasztás művésze.** Angolországban meghalt a hóhér, *William Billington*. Otthon híres ember volt. Minden országnak vad egy embere, aki hivatalból föltétlenül előkerül az ismeretlenség homályából — a hóhér. De *William Billington* azonkívül a hóhérok között is elűtött a sablontól. Először is nem úgy végzett az elítéltekkel, mint a kollegái, az akasztás látványát legalább, amennyire csak lehet, meg akarta fosztani borzalmasságától. Szobában akasztott, amelynek padlójából a kellő pillanatban el lehetett rántani egy deszkát s alig hogy rajta volt a halálraítélten a hurok, már el is tűnt egészen a mélységben s ott következett be végső vonaglás. Megemlíteni való még *Billington* halálában, hogy ugyszólván hivatásának teljesítése közben érte a halál támadása. Néhány nappal ezelőtt akasztott utóljára *Manchesterben* s ez alkalommal meghalt, és pedig olyan végzetesen, hogy bele kellett pusztulnia. És szinte példátlanul különös jelentősége is volt ennek az akasztásnak. Akit felakasztott, az régi kedves barátja volt. Nem hűlt-e meg talán attól a borzongástól, amelyet ennél a legszomorubb kötelelességteljesítésnél érezhetett?

— **A mult.** Még mindig sokat beszélnek Belgrádban arról a botrányról, amely *Marinkovics* Pál volt szerb miniszter és *Gyorgyevics* volt miniszterelnök között lejátszódt. Az esetben a szereplők multjára terelődik a figyelem s így *Marinkovics* Párol különösen érdekes dolgokat elevenítenek fel.

Marinkovics Draga királynő kedvence és neki köszönhető hogy egyszerű ügyvédből kultuszminiszterré neveztek ki, amely tisztséget azonban csak rövid ideig töltötte be. Régebben követségi titkár is volt egy ideig Athénben, de *Gyorgyevics* miniszterelnök minden teketória nélkül visszahívta, mert *Marinkovics* Pál párját ritkító botlást követett el. Ugyanis az athéni szerb követ távollétében *Marinkovics* arról értesítette a szerb kormányt, hogy a görög királyi család nagyon szeretné, ha *Sándor király* nőül venné *Mária görög hercegnőt*. *Sándor király*, aki akkoriban házasodni készült és nagyon szeretett volna királyi vérből való feleséget megöröklő és jelentéssel és nagy kísérettel azonnal Athénbe utazott. Mikor azonban megérkezett, legnagyobb meglepetésére arról értesült hogy *Mária hercegnőt* már eljegyezte egy orosz nagyherceg. Ezzel vége szakadt *Marinkovics* diplomáciai karrierének és visszatért Belgrádba ügyvédkedni ahol nagyon furcsa helyzete volt mindaddig, míg *Draga királynő* befolyása révén miniszterré ki nem neveztek. Csakhamar azonban *Vasics* hadügyminiszterrel való botránya miatt tudvaleg meg kellett válnia állásától.

— **Szegény gyermekek felruházása.** Az istenhelyi elemi iskolánál tegnap 75 gyermeket ruházott fel a szegény iskolás gyermekeket segítő svábhuzi bizottság. *Telkesy* Irén, *Antalfy* Anna, *Szerényi* Bólané, *Fetter* Gizella, *Beck* Vilma, *Zirher* Aranka és *Czike* Ferencné varrták a leányruhákat amiért a segélybizottság ez uton is hálás köszönetet mond.

— **Unitáriusok a párbaj ellen.** A Budapesti Dávid Ferenc-Egyesület vasárnap délelőtt 11 órakor felolvasó-ülést tartott a Koháry-utcai unitárius templomban. Az istentisztelettel egybekötött felolvasó ülésen — amelyen az unitárius hívők nagy számmal jelentek meg — részt vett idősb Dániel Gábor főgondnok is. Az isteni tiszteletet orgonajáték nyitotta meg. Meissner karmester, Erős várunk egyházi éneket játszott orgonán. Utána Józsan Miklós unitárius lelkész mondott megható imát. Ezután Perczel Ferencnek egyesületi alelnökül tartott felolvasást *A unitárius és a nő* cím alatt. Felolvasásában kifejtette, hogy mily harmoniában van az unitárius és a nő lélek ösztönös hitével, mennyire hat annak egyszerűsége, természetessége és mélysége a nő kedélyre. *Schön Győző* hegedűsülője után *Ürmössy Miklós* egyetemi elnök a „párbajról” tartott előadást. Valláserköltői, törvényhozási, jogi, jogbölcsészeti és társadalmi szempontból szólt a párbajról s arra a meggyőződésre jutott, hogy ez a középkori intézmény ellenében áll a jelen század felvilágosodott szellemével. Előadása végén a következő határozatot terjesztette elő:

Mondja ki a Dávid Ferenc-egylet, hogy a párbaj intézményét úgy valláserköltői, mint társadalmi szempontból elléli és kárkoztatja s azt nem tartja alkalmas eszköznek az egyéni becsület megvédésére és helyreállítására. Mondja ki azt is, hogy az egylet midőn lelkes örömmel üdvözli a párbaj ellen megindult lelkes mozgalmat, egyszerűsége elvárja tagjaitól, hogy teljes erkölcsi erejükből támogassák jogjait saját társadalmi körükben is ezen üdvös mozgalmat.

Ezt a határozatot az egylet pártolás végett az ardeélyrészi Dávid Ferenc-egyletnek is közli.

Az előadás után megindult általános vita során Perczel Ferencné s többen szólaltak fel pártolólag a javaslat mellett, mire az egylet ezt elfogadta egész lejtelmében. Meissner orgonajátéka fejezte be az ünnepélyt.

— **Villámlás és jégeső karácsony hetében.** Egész szerencze távirat jelenti nap-nap után, hogy mennyit szenvednek Páris és más nyugati nagy városok a kemény tél miatt. Párisban oly borzasztó hideg van, hogy sok ember az utcán összeesett. Így lett tüdőszélhűtésnek áldozata az utca *Herbette* volt berlini nagykövet és *a. de Saint Albin*, a *Figaro* jeles tollu sportújságírója is. Mi budapestiek napok óta gyönyörködünk a tavaszi napfényben, amely átesillog a leereszkedő ködön. A mai est aztán minden kalendárium-csinálót lecafojt. Ugy nyolcórátját valósággal uydíri zivatart kerekedett. Villámlott és menyörgött, miközben záporok hullott alá jéggel vegyest. Sok ember egész marokkal szedett a borsónagyságu jégdarabokból, melyek oly kevésbé respektálták a hivatatos tél beköszöntőjét. Egy gödöllői táviratunk szerint, is kijutott a karácsony heti éghőboru örömeiből.

— **Jótekonny adomány.** A. E. jézessél Budapestről ma öt koronát kapunk az Izabella-utcai tejesbolt javára. Az összeget rendeltetére helyére juttatjuk.

— **A paderborni vasuti szerencsétlenség.** *Paderborn*-ból táviratozzák: Hivatalos jelentés szerint eddig összesen tizenkét halottat találtak a vasuti szerencsétlenség színhelyén. A súlyosan sebesültek közül senki sem halt meg. A lapoknak az a jelentése, hogy a szétzúzott kocskában meggyült a gáz és néhány ember odaégett, helytelen. Csak annyi igaz, hogy a gőzmozdonyból az utolsó kocsi repült parázs meggyújtotta a kocsi farészzeit, úgy hogy néhány holttest megégett.

— **Halálozás.** *Schök Béla* székesfővárosi tiszti ügyész december hónap 21-ikén 61 éves korában meghalt Budapesten. A temetés hétfőn délután 1/4 órakor lesz, a kerepesi-úti temető halottasházából. A református egyház szertartása szerint. A meghodogult tizenöt év óta állott a fővárosi szolgálatában. Mint okleveles ügyvéd 1886-ban lépett a tiszti ügyészséghez mint ügyész-szolgálat s 1897-ben lett másodosztályú ügyész, amely állásában haláláig megmaradt. Szerény, kötelességtudó férfi volt, aki a reábizott munkát híven teljesítette. Mintegy másfél hónappal ezelőtt földalati szélütés érte s ez a vérmes testalkutu emberre végzetessé vált. Az elhunytól a főváros tiszti ügyészsége gyászjelentést adott ki.

— **A szép Ljubica és a szerelmes Lyukács.** Egy jó módú párdányi parasztagazda, Lyukács Milán szerelmes volt egy messzi földről híres szép leányba, Csuresin Ljubicába. A lány azonban nem akart tudni róla. A szerelmes ember úgy segített tehát magán, ahogy tudott és ahogy azon a vidéken szokásos is. Felgoadott két legényt, hogy rabolják el neki a leányt. Azok vállalkoztak is a kalandra s egy este meglettek a leányt és a mikor gyanutlanul áldogált a kapuban, hirtelen fölkapták, kocsira dobták s lóha-

lálában elvagtatták vele Párdány felé. Ez persze nem ment sikoltozás nélkül. Bann figyelmes lett a familia s hamarosan másik kocsi a leányrablók után vágattak. Párdányban a csendőrök segítségével keresésére indultak s éppen akkor találták meg a szerelmes Lyukács házában, amikor a leány, most már nem tudni hányadszor, a legkerekebben kijelentette, hogy nem lesz felesége Lyukácsnak. A lányt hazavitték s Lyukácsot a legzrívebben megkéséni szerették volna, de mivel hogy a csendőrök jelenlétében erről le kellett mondanok, megelégedtek azzal, hogy öl-jelentették a szép Ljubica személyes szabadságának megsértése miatt.

— **Karácsonyfaünnep.** Szép és megbató karácsonyfaünnepet rendeztek ma délelőtt a magyar királyi államvasutak nyugati szertára, szegény szertári munkásai gyermekeinek a javára. — Az ünnepen megjelent az igazgatóság képviselőiben *Márkossy Béla* családjával, a nyugati pályaudvar tisztikara feleségeikkel, az altiszti kar és munkások nagy számában. A dusan megrakott szépen díszített karácsonyfát a szegény munkások gyermekei állították körül ragyogó arccal. Az ünnepély programját a máv. nyugati műhelyének „Testvériség” dalköre a Szózat el-énekelésével nyitotta meg, ünnepi beszédet *Kankovszky Károly*, a szertár főnöke, *Fánya Gusztáv*, *Brüder Mariska*, *Fehér Ferenc* mondott, *Boros Pali* költeményt szavalt *Angi Ernő*től és végül kiosztották az a安德kokat a kicsinyek között, kik közül 14-et teljesen el-láltak meleg téruhakkal.

— **A dob utcai rablógyilkosság.** *Gelber Baruch* a dob-utcai rablógyilkosság teljesen beismerte a gyilkosságot s ma már át is szállították a büntetőbíró-sághoz. A saját vallomása szerint atyja, *Gelber Rubin* ez évben meghalt Varsóban, ahol könyvkereskedő volt. Anyjának *Schreibbaum Eszter* a neve és másfél évvel ezelőtt halt meg. A gyilkos megfordult Oederbergben, Myslovicban és három hónappal ezelőtt jött Magyarországra. Megfordult Munkácson, Sátoralja-Ujhelyen, ahol csak egy napig volt, s itt vásárolta azt a nyak-kendőt is, amelyet a gyilkosság helyszínén hagyott. Azért közli ezeket az adatokat a rendőrség, mert *Gelber* valószínűleg egyéb büntény is terheli. A gyilkosságra vonatkozólag a rendőrségnél azt mondta, hogy ő a leánynak kedvese volt. Sokszor segélyezte tizenöt-husz koronával. A gyilkosság estjén sokat ivott. Azután meglátogatta a leányt. Hajnalját felébredt s akkor leülték kártyázni. Kártyázás közben *Gelber* arra kérte a leányt, hogy miután az ünnepekre nincs pénze, adja kölcsön az arany karperecét, hogy elzalogosíthassa. A leány ezt nem akarta megtenni és ebből támadt a civakodás. A kés, amelylyel a gyilkosságot elkövette, a leány volt. *Ott hevert az asztalon. Ő felkapta és rárontott a leányra.* A gyilkos arcan hatalmas karcolások vannak. Erre azt mondja, hogy borotválkozás közben sérlette magát. A gyilkost ma délelőtt elővezette *Kiss Arpád*, a büntügyi nyilvántartás főnöke s a tisztviselő és detektívek jelenlétében végezte a gyilkoson az anthropometriai feljegyzéseket. A stuttgarti rendőrség ma táviratban értesítette a főkapitányságot, hogy ott is történt hasonló gyilkosság. Miután *Gelber* járt azon a vidéken, Mitrovicban, ebben az irányban is megindították a vizsgálatot.

— **Segítsd a szegényeknek.** *Gyemes Mariska* és *Gyemes Ferike* kedves sörök kíséretében 8 korona 19 fillért küldtek hozzánk az ingyen kenyér és tej javára. A jószívű gyermekek azt írják, hogy minden vasárnap gyönyörködnek a mesében és szeretettel gondolnak a szegény gyermekekre. Összegyűjtik azt a pénzt, amit „apuskától” kapnak, a kártyanyereséget és most küldik az első összeget. — *Biró Samu*, a soproni izraelita népkola tanítója 7 korona 12 fillért küldött a tejesbolt javára mint növendékeinek adományát. — *Guttman Malvin* urnó a háziestéjén egybe-gyűlt vendégek adakozásából 6 koronát küldött a szegény gyermekek felruházására. — Az adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

Fáy Antal és társa kalap- és kalapekkek gyártulajdonosok az összes munkanélküli kalapossegédeknek, akik munkanélküliségük munkanönyükkel igazolni tudják, s náluk jelentkeznek, megfelelő segélyt adnak, hogy a karácsonyi ünnepekben szükségüket ne szenvedjenek.

— **Karácsonyi vonatok.** A karácsonyi ünnepek alkalmával várható erős személyiárgalom akadálytalan és rendes lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében ez évi december hónap 23-ától 24-ére hajlé éjelen a rendes személyszállító vonatokon kívül Budapest keleti pályaudvartól Győrre Budapest keleti pályaudvartól Aradig külön személyvonatok fog-nak I. II. és III. osztályú kocsikkal közlekedni. A győri külön személyvonat este 9 órakor indul Budapest keleti pályaudvarból és éjjel 12 óra 59 perckor érkezik Győrbe. A szabadkai különvonat este 9 óra 40 perckor indul Budapest keleti pályaudvarból és éjjel 3 óra 30 perckor érkezik Szabadkára. Az aradi

különvonat este 9 óra 35 perckor indul Budapest keleti pályaudvarból és reggel 5 óra 39 perckor érkezik Aradra. Az említett vonalak állomásaira utazni szándékozó közönségnek saját érdekében fekszik, hogy a mondott napon ezeket a különvonatokat vegye igénybe, mert csak így kerülheti el az ezeket a különvonatokat követő rendes személyvonatoknál beállani szokott túlszűkültséggel járó kényelmetlen utazást.

— **Betörések.** *Ozvegy Szabados Julia* Üllőit 21. szám alatti dohányüzsdéjét az éjjel tolvajkulosokkal feltörték s 4 darab 20 koronás bankjegyet, 20 korona váltópénzt, 20, 10, 5 koronás és kisebb értékű bélyeget mintegy 300 korona értékben elloptak. — Tolvajkulosok jártak az este *Baumgarten* Jakabné magánzónok a Maria-utca 9. szám alatti lakásán is, ahonnan 6 darab ezüst-katana loptak el.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** A Telefon Hírmondó előfizetőinek szórakoztatására ma este cigányzenét fog közvetíteni. E közvetítés 8 óratól 11-ig lesz hallható és az Elite s az Emke-kávéházról történik, ahol *Zöldy Marci* játszik saját bandaja élén, illetve az utóbbiban *Racz Gyula* hangversenye. A zene-átvitelt megszokítja a 8 óra 15 perckor való tözse-olvasás, mikor a külföldi tözsezárlatokat olvastatja fel a Hírmondó és a fel 10—10 óráig tartó felolvasás, melynek keretében az est folyamán érkezett legújabb híreit olvastatja fel a beszélő újság szerkesztősége.

(x) **Ritka alkalom.** Karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlásánál a t. olvasóközönség figyelmébe ajánlja Ortel Rezső és Társa Teréz-körút 32. sz. alatt létező porcellánüzletét, hol a legszebb és legelősebb étkezés-, kávé-, téás-, moccás- és mosdókészletek, ugyszintén majolika függőlámpák, valamint rendkívül csinos nipp tárgyak előnyös árban beszerezhetők.

(x) **Karácsonyi kiállítás.** Karácsonyi tárgyak bevásárlása előtt ne mulassza el senki a Dorottya-utca 6/a. szám alatt a Wurm-udvarban megnyitott kiállítást megtekinteni, ahol festett paravánok, művészi képek és az iparművészet remekei az előállított árban beszerezhetők. Minden egyes tárgy érdekes emlék.

(x) **Kérjünk mindenütt F. K. K. E. vagy E. K. E. gyujtót.**

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Az Operaházban** holnap, hétfőn nem tartanak előadást, de a Várszínházban *a botyógó hollandi* adja *Kann M., Váleni V., Szendrői, Kiss B., Gábor és Beck* léptélevel. Az előadást bérletelőjamban (idénybérlet 32. szám, havibérlet 10. sz.) tartják.

— **A pozsony-soproni színház.** Pozsonyból táviratozzák: A városhoz érkezett belügyminiszteri rendelet jóváhagyja a városi törvényhatósági bizottság szeptemberhavi közgyűlésének a pozsony-soproni színházi viszonyra vonatkozó határozatát.

— **A Nemzeti Zenede** e hó 29-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor tartja az intézet helyiségében (Ujvilág-utca 14.) ezidei rendes közgyűlést, melynek napirendje a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Indítvány az alapszabályok módosítása dolgában. 3. Titkári jelentés. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény megadása. 5. Az 1902—3. évre a költségvetés megállapítása. 6. A következő évre az ügy-szabályok megerősítése. 7. Az igazgató-vezetmény kiegészítése. 8. A számvizsgáló bizottság megválasztása. 9. Indítványok.

— **Rovetta új drámájának bemutatója.** *Rovetta* Gerolamonak, a nálunk is ismert olasz színművésznek, *Romanika* (Romanticismo) című új drámáját a napokban adták először *Turiban*. A darabnak, melynek keretét az 1849-es idők, az egységnek tudatára ébredés és az osztrák jármot lerazni akaró itju Olaszország adja meg. óriási sikere volt. Két ószerepét *Tina di Lorenzo* és *Flavio Ando* játszották.

— **Bukás a Théâtre Françaisban.** A párisi *Théâtre Français* tegnapelőtt volt a bemutatója *Gustave Guiche* kétfelvonásos, *Le nuage* című színművének. A darab tárgya az, hogy egy fiatal asszony a lakodalma napján egy régi szeretőjével találja az urát. Ott hagyja, de a második felvonásban ő maga is csaknem áldozatul esik egy régi kedvesének. Az eléggé különös házaspár erre kibékül. A darab dagályos fraizsait és hamis pszichológiáját a közönség egyszerűen kinevette.

— **Bellincioni Orszországbán.** *Bellincioni Gemma*, a hírneves énekesnő, legközelebb Orszországra megy hangversenykörútra. A művész *Varsóban* énekel először s egy estére kétezer rubelt kap.

MŰVÉSZET.

□ **A magyar iparművészeti társulat** választmánya *Ráth György* főrendiházi tag elnöklésével ülést tartott, amelyen *Radisics Jenő* miniszteri tanácsost, az iparművészeti múzeum igazgatóját kiküldték az Erzsébet királyné emlékszobor bíráló-bizottságába. Több szakvélemény felett való határozat után hosszabb vitára adott okot a karácsonyi kiállítás rendezőségének *Alpár Ignác* által előadott az a javaslat, hogy a társulat keressen módot egy külön hajlék alapítására. A választmány szűkebb bizottságot küldött

A t. c. közönség figyelmébe ajánljuk: **kitűnő, magyar fehér és vörös hegyi asztali pecsénye-pezsgőt, finom ó-szilvioriumot és különlegesség gyanánt valódi tokaji borecetet.**

Telefon szám: **Radó és Társa Magyar borpince, Mérleg-u. 4. Fiókarudánk: Erzsébet-körút 56. (Royal-szállóval szemben.)**

ki, mely a fölvetelt eszmével behatóan foglalkozni. A választmányi ülés után a farsulat végrehajtó-bizottsága ülészet és elhatározta, hogy pályázatot hirdet olesó karácsonyi emléktárgyak tervezésére és mintára. Végezetül a turini iparművészeti kiállítás alkalmából teendő több megrendelés fölött határozott. A kereskedelmi miniszter 2000 koronás nagy díjhoz tartozó oklevél-pályázat dolgában a zsüri a beérkezett pályázatok fölött az ünnepe után fog dönteni.

Kisorsolt képek. A Nemzeti Szalon helyiségeiben tegnap ment végbe a sorsolás, a pénzügyminisztérium részéről 41,985 sz. a engedélyezett sorsjegyek eladott számaiból. A sorsoláson a Nemzeti Szalon részéről *Ernst Lajos* és *Bruck Miksa* igazgatók, dr. *Róza Miklós* titkár, *Daranyi Oszkár* pénztáros és *Rubovits Márk* műtáros voltak jelen, míg politikai biztosként *Pesti Ferenc* IV. kerületi előjáró szerepelt. Jelen voltak sokan a tárlatra jött közönség sorából is, kiváncsian nézve az érdekes aktust.

A sorsoláson a következő számokat hozták ki: 1748 (megnyerte *Csik István* „Konyhában” című művét), 2111 (Grünwald Béla „Téli tájkép boglyákkal”), 630 (*Kann Gyula* „Dömösi utca”), 628 (Zemplényi *Tivadar* „Esti hangulat”), 2685 (Nyilassy Sándor „Juhász”) 2235 (Déry Béla „Tájkép”), 2189 (Istók János „Honvéd” gipsz-szobra) 2299 (Markó Ernő „Tájkép I.”), 2447 (Markó Ernő „Tájkép II.”), 246 (Kacsányi Ödön „Paraszt-lej”), 1286 (Bihari Sándor „Fóthi paraszt”), 73 (Boemmi Rika „Oreg asszony”), (3930) *Horváth Béla* („Erdőrészt”) 1236. *Hegedüs László* („Téli táj”) 1442. *Bruck Miksa* („Út a domboldalon”) és 2431 *Keményi Jenő* („Udvarrészt”). A Nemzeti Szalon igazgatósága ez uton kéri a nyert számok tulajdonosait, hogy nyereseményeket mielőbb vegyék át a Szalon műtárosánál, mert a sorsjegyszabályzatok értelmében a húzás napjától számított 3 hónap alatt föl nem vett nyeresemények az egyesület tulajdonába mennek át.

Ötvösművészeti kiállítás. A budapesti orvosok meg akarják ismételni az 1888-iki nagyszerű ötvösmű kiállítást. Az orvos-szövetség legutóbbi ülésén dr. *Ehscher Gyula* egyetemi tanár penditette meg az eszmét, hogy az orvosi nyugdíjintézet özevényei és árvái javára rendezzenek olyan kiállítást, amelyben a magánosok és műgyűjtők tulajdonában levő ötvösműveken kívül képeket és szobrokat állítanak ki. A szövetség elfogadta a tervet, amely szerint az új ötvösműkiállítás a jövő év szeptember és október havában lesz a városligeti Műcsarnokban.

A karácsonyi kiállítás. Az iparművészeti farsulat karácsonyi kiállításra az iparművészeti múzeum Előúti palotájában a közönségre és a karácsonyra tekintettel holnap, hétfőn is nyitva marad, még pedig reggel 9 órától este 8 óráig. A karácsonyi két ünnepnapján délelőtt 9 órától 1-ig marad nyitva a kiállítás.

Lejáró építészeti pályázat. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület az idén májusban pályázatot hirdetett egy nagyobb város díszes közterére építendő színház terveire. A tervezetet 1902. évi január hónap 6-ikának esti 6 órájáig lehet benyújtani, lepecsételt jelleggel levéllel, az egyesület titkári hivatalában. A pályázatban részt vehet a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület minden tagja. Pályadíj: az egyesület aranyérmé és ha a pályanyertes mű szerzője magyar állampolgár, a kultuszminiszter részéről engedélyezett 1200 korona utazó-segélydíj.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Magyar Ipar. Az Országos Iparegyesület hivatalos lapjának, a *Magyar Ipar*nak karácsonyi száma rendkívül változatos és értékes tartalommal jelent meg és újabb bizonyítéka e kitünő szaklap előkelő színvonalának. A szerkesztőségnek minden tagja irt egy-egy cikket ebbe a számba, nagyrészt aktuális kérdésekről. A sorozatot *Matkovits Sándornak*, a lap főmunkatársának a közszállításokról szóló cikke nyitja meg. *Ráth Károly* a munkanélküliséget olyan oldalról világítja meg, amely e most felszínre levő kérdés tárgyalásánál nem részesült eddig a kellő figyelemben, nevezetesen a *kisipar munkahányóinak* a szempontjából; dr. *Horváth János* az iparszervezési akció három éves mérlegét állítja fel. *Edvi-Ilés László*, *Szontágh Jenő*, *Sasvári Ármin*, dr. *Soltész Adolf* és *Széles Ferenc* cikkei után *Gelleri Mór* felelős szerkesztő fejezi be az önálló cikkek sorát a *sajtónak* az iparral szemben való magatartásáról szóló elmélkedéssel. A lap rendes rovatai is a szokott élénkséggel és zornalistszikai avatottsággal vannak összeállítva. Ez a karácsonyi szám meggyőző dokumentum annak, hogy az Iparegyesület hetilapja, — amely az egyesület tagjainak ingyen jár, — nemcsak mint az ipari érdekek hivatott szószólója, hanem mint pompásan szerkesztett újság is figyelemreméltó.

Otthon. Kedves tartalma, szórakoztató és tanulságos kötetben adta ki *Fülei Sz. Lajos*, a kitünő fiatal poéta néhány szép prózai és verses munkáját. Az *Otthon* című kötet karácsonyi ajándéknak nagyon alkalmas, a serdülő ifaltság kezébe való. Ara füzve

1 korona, kötve 2 korona, kapható a szerzőnél (Csegerly-utca 51. sz. I. em. 10. ajtó). A csinos kötet kiállítása olyan, amely ajándéknak valóságga ajánlja.

A magyar gazdasági politika öt éve. Az agrárius propaganda szaporá röpirat-termeése során legutóbb egy füzet jelent meg, amely rövid, összefoglaló történetet adja az agrár eszmék terjedésének s a földművelésügyi minisztérium fejlődésének. Azután rátér *Daranyi Ignác* miniszteresége és működése idejének ismertetésére. Darányi kormányra jutását fordulópontnak mondja a magyar gazdasági eszmék és törekvések fejlődése történetében. Aztán leközi Darányi beszédét, amelyet 1896-ban a költségvetési vita folyamán mondott. Elismeréssel emlékezik meg Darányi munkásságáról és tőrteletlen akaraterejéről, amelylyel a mezőgazdaság minden egyes ágát fölkarolta.

Igazságügyminiszteri rendeletek gyűjteménye. A hatályban levő igazságügyminiszteri rendeletek rendszeres gyűjteménye 1896-ban jelent meg hat kötetben. Az 1896. óta megvalósított igazságügyi reformmunkálatok és különösen a bünyádi perrendtartás életbeléptetése nagyszabású új rendelet kiadását tette szükségessé, amely rendeletek az eredeti gyűjteményben foglalt rendeletekhez egyes részeiben jelentősen változtatók okoztak. Avégből, hogy az eredeti gyűjtemény használhatósága továbbra is biztosítottassék, készült az igazságügyminiszter megbízása folytán a mostani kiegészítő kötet, mely nemcsak az 1896 óta kiadott rendeleteket és tett elvi kijelentéseket tartalmazza, hanem a kötet bevezetéséknél felvett jegyzékben pontról-pontra megjelöli azokat a változásokat is amelyek az eredeti gyűjtemény hat kötetében foglalt rendeleteken időközben történtek. A kötethez a kir. bíróságok és kir. ügyészségek szervezését feltüntető táblázat van csatolva. A vaszkó kötet az igazságügyminiszter megbízásából dr. *Marschalkó János* törvényszéki bíró állította össze nagy szakértelemmel. A kötet végén levő szervezeti táblázat (fali tábla) szerzőnél (Budapest, Igazságügyminisztérium) is kapható. Ara 80 fillér.

Olesó Mikszáth. A közönség örömmel fogja olvasni, hogy *Mikszáth Kálmán* két remekműve: *A jó palócok* és *Szent Péter esernyője* olesó, díszes kiadásban jelent meg. Mikszáth említett két munkáját ország-szerte ismerik ugyan, de azt a népszerűséget, amelyet megérdemelt, csak ez az új olesó kiadás fogja megszerezni számukra. Ugy a jó palócok, mint a Szent Péter esernyője díszes vászonkötésben jelent meg, melyet az író arany dombornyomású arcképe díszít. A jó palócok I. korona 20 fillér, Szent Péter esernyője 2 korona 40 fillér. Kiadta a Lampel-Wodianer-féle udvari könyvkereskedés.

Kis könyvtár. Ez a *Benedek Elek* szerkesztette kiváló ijtusági könyvtár karácsonyi alkalmával egy csomó szebbnél-szebb elbeszéléssel lepi meg újra olvasóit. Kilenc száma jelent meg egyszerre, valamennyi ismert nevű ijtusági írónk tollából. Ezek a következők: *Csuk Lajos*: Mikor iskolába jártunk. (35. sz.) *Benedek Elek*: Budapesti gyermekek. (37. sz.) *Egri György*: Erdőn-mezőn. (38. sz.) *Gerő Attila*: Az igazság diadala. (Elbeszélések az amerikai farsméletből). (39. sz.) *Marcellus*: Virág Jankó. (40. sz.) *Teveli Mihály*: A zászló. (41. sz.) *G. A.*: Aranyvízű Bandi. (42-43. sz.) Az izléses, címkecsü könyvek egy-egy száma 50 fillér. Kiadta a Lampel-Wodianer-féle udvari könyvkereskedés.

A zápor költője sok díszért érte mostanában mint az egyetlen magyar szatirikus költő. *A zápor* költője pedig egyuttal az *Üstökösnek*, a legrégebb magyar élelagnak a szerkesztője is és így magától érthető dolog, hogy szatira, élel dalgában az *Üstökös* ugyancsak jó kezekben van. Ezt fényesen bizonyítja előlünk fekvő legújabb száma is. Ajánljuk ezt a szabad szellemű, bátor élelapon olvasóinknak az új év közeledevel. Előfizetési ára negyedévre 4 korona, adóhivatala: V., Kálmán-utca 2. szám.

Képes természetrajz. Az Athenaeum kiadta az első természetrajzot, mely amellét, hogy szinte teljes, hogy tételeiben a legszigorubb tudományos, hogy a legújabb kutatások színvonalán áll: első sorától az utolsóig tekintettel van az ijtuságra. A kötet, mely a „*Mathes-Vangel Nagy Képes Természetrajza*” alapján készült, majdnem 700 oldal. A könyv gazdag tartalmához méltó díszes kiállítás. 47 szines rajzu tábla és 426 szövegkép díszíti. Ara díszes vászonkötésben 8 korona.

Álmok. (Tárcalevelek. Irta *Lengyel Laura*.) *Lengyel Laura* érdekes egyéniség; kedélye mély és poétikus ugy. ugy. bár előszeretettel időzik az élet sötétbék oldalainál, a szép, melyet élénk varázsol, még sem vizsgálatlan. Uj munkája az Athenaeum Olvasótára X. évi. 5-ik köteteként jelent meg. Ara csinos vászonkötésben 1 K.

Hazai rejtelmek. *Kuthy Lajos* regénye két kötetben. Második kiadás. Budapest. Franklin-Társulat, 1901. Ara a két kötetnek 8 korona. *Kuthy Lajos* a negyvenes évek legnépszerűbb és legünnepeltebb novella-írója volt; legérdekesebb munkája a *Hazai Rejtelmek* című regény, melyben egy izgató, igazán érdekesítő történet ionalan végigvonulnak fejlődő társadalmunk összes alakjai. A regény elé dr. *Weiszly Ödön* irt érdekes bevezetést.

Köszöntő-könyv. (Gyermekek számára. Írták *Lenkei Henrik* és *Roboz Andor*.) A szerzők, az ijtusági irodalom érdemes művelői, abból a szempontból indultak ki, hogy semmi se jelentéktelen, ami gyermekek számára készül. Szeretettel és ihlettel írták meg könyvecskéjüket. Felköszöntőik valóban versek, ritmusok, csengők, de emellét gondolatokat is tartalmaznak. A szülők, rokonok, tanítók iránti szeretet és hálát hangulatos s olykor mély ánitatot sugárzó sorokban pánálják a gyermekek szívébe. A szerzők egyetlen olyan alkalomról sem feledkeztek meg, melyen a gyermekek kifejezést adhatnak érzelmeiknek azok iránt, akiket szeretnek és különös figyelmet or-

dítottak az iskola, a vizsgák számára való köszöntőkre. A csinos kiállítású kötet az Athenaeum kiadásában jelent meg és ára szines kötésben 1 korona 40 fillér.

A Nevető Magyarország. Egyetemes adománygyűjtemény. Összeállította *Gracza Gy.* A magyar humor kimeríthetetlen kincsésbányájából kétezernél több értékes adomát nyújt a szórakozni vágyó magyar közönség kezébe. A Nevető Magyarország két díszes kötetű címkecsü kötet. Minden kötetben ezer-nél több adoma van csoportos összeállításban. Az egyes csoportok a következők: *Jai de huncut...* (Ádomák a szabadságharc- és a Bach-korszakból.) *Baklövészek* (vadászadomák). Az iskolából, *Rántás, Kortésvilág, A nép humora, Gyermekek-észjárás, Cigánykerek, Görögütz, Krónikás adomák, A zseni, Pamamorgó.* Budapesti élet, A szinlelak mögüll, *Csöppök* (orvosi adomák), *Ahol az igazságot mérlik, A kaszák kezéből, Szemétilág, A társaságból.* A vaszkó két kötetet *Garay Akos* és *Tull Odön* testművészek sikerült humoros rajzai díszítik. A két kötet ára 14 korona. Kiadta a Lampel-Wodianer-féle udvari könyvkereskedés.

Kis Énekeskönyv. Figyelemreméltó kis könyvecske jelent meg Pozsonyban, az evang. theol. *Olthon* kiadásában. *Kovács Sándor* evang. theol. akadémiai tanár a magyar protestáns egyházi költészet virágait összegyűjtötte a reilmáció korától kezdve napjainkig s mint énekeskönyvet iskolák és gyülekezetek számára kiadta. A munkának tehát nem csupán gyakorlati vallásos jelentősége van, hanem irodalmi szempontból is érdekes. A 220 éneknek negyedrésze fordítás, a többi magyar termék. A balassagyarmati nyomda az énekeskönyvet szépen állította ki. Ara 1 korona 50 fillér.

A népszámlálás eredménye. A m. kir. központi statisztikai hivatal előfizetést hirdet a népszámlálás eredményeit feltüntető kétkötetes munkára. A népszámlálási eredmények I. köteté kemény vászonba kötve, mintegy 75-80 ivnyi terjedelemben 1902. évi január havában fog megjelenni, előfizetési ára 6 koroná, bolti ára ennél magasabb lesz. A népszámlálási mű II. köteté a népesség foglalkozás szerinti megoszlását tartalmazza szintén kétkötésben. Ez a kötet mintegy 130 ivnyi terjedelemben az 1902. év őszén fog megjelenni; előfizetési ára 8 korona. Az előfizetési pénzek mindkét kötetre a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz küldendők (Budapest, II. ker. Oszlop-utca).

A könyv. A *Könyv* címen érdekes és változatos tartalmu új lap jelent meg, amely az irodalom eseményeiről kívánja az olvasót tájékoztatni. A lapot mindenki ingyen megkaphatja, aki a kiadóhivatal-tól (IV. Egyetem-utca 4.) egy levelező-lapon kéri.

EGYESÜLETEK.

(Az Országos Kisdödő Egyesület.) Övöképző intézetében és árvaházában pompás karácsonyat állítottak tegnap, a kisdödők öröme. A karácsonyi-ünnepen jelen volt *Hegedüs Sándorné*, *Zsútszky Mihályné*, *Apáthy Istvánné*, *Schnierer Aladárné*, *Drescher Irma* igazgatóknó, özv. *Csagy Györgyné* gondnoknó, *Berzevich Albert* vbit, másodelnök, *Péterffy Sándor* kir. tan. igazgató, *Schermann Adolf* tisztú főorvos, *Nagy Gábor* min. tan., az egyesület titkára és még számosan. Emelkedett szellemű ünnepi beszédet tartott *Berzevich Albert* a kisdödökhöz, akik több karácsonyi éneket énekeltek a karácsonya alatt. Az övöképző növendékek éneke után ruhát játékokat és cukorkákat osztottak ki a kisdödök között.

(Anyagvizsgálók közgyűlése.) Az anyagvizsgálók magyar egyesülete ma délelőtt tartotta évi közgyűlést a mérnök-egylet helyiségében. *Czigler Győző* elnök megnyitó beszédében mindenekelőtt sajnálattal emlékezett meg az egyesület alelnökének, *Soltz Vilmosnak* elhunytáról. Emlékezetét jegyzőkönyvbe ígtaták. Azután a lefolyt egyesületi év munkájában gazdág tevékenységéről számolt be; az anyagvizsgálóknak az idén Budapesten tartott nemzetközi kongresszusa a magyar egyesületnek oly sikere volt, amelyre nem is számított. A mult évben főleg két irányban fejtett ki munkásságot az egyesület: a cementnormalizálás megállapítása és a fűdém-szerkezetek megvizsgálása dolgában. Mindkét irányban várható eredmények.

A közgyűlés tudomásul vette az elnök jelentéseit s köszönetet szavazott neki a kongresszus érdekében kifejtett buzgósgáért. Azután *Zhuk József* titkár olvasta föl jelentését az egyesület mult évi működéséről. Kifejti, hogy az egyesület kezdettől fogva hangoztatta egy országos kísérleti intézet létesítésének szükségét voltát s van remény, hogy az intézet létesülni fog. Beszámol azután a kongresszus impozáns lefolyásáról, s végül bejelent, hogy az egyesület a mult évben 47 taggal szaporodott. A titkári jelentésnek és *Justh Ferenc* pénztáros jelentésének tudomásul vétele után a következőkép alakították meg a tisztikart. Elnök: *Czigler Győző*, alelnök: *Borbély Lajos* titkár: *Zhuk József*, pénztáros: *Justh Ferenc*. A fennsúlyos elnöke: *Banovits Kajtán*, jegyzője: *Zelovich Kornél*. Az *éptányagok* szakosztályának elnöke: *Nagy Dezső*, jegyzője: *Schuster József*. A *műszaki és ipari célokra szolgáló egyéb anyagok* szakosztályának elnöke: *Tóthorsky Ötő*, jegyzője: *Grittner Albert*. Választmányi tagok: *Czekeius Aurél*, *Eberling István*, *Kiss István*, dr. *Mentsik Ferenc*, dr. *Schmidt Sándor*, *Sterk Izidor* és *Vajkay Károly*.

(Az Erzsébetvárosi Demokrata Körben) folyó hó 19-en dr. *Tausz Jakab* társaink *Utazás a VII-ék kerületében* címmel humoros előadást tartott. A szelömes előadás — a közönséget folyton deris hangu-

labban tartotta. A felolvasást követő társasvacsora alatt *Asztaller* Irma kisasszony operaezeneső énekelt nagy hatás mellett. A vacsorát tánc követte.

(Az Eötvös-alap) gyűjtő- és kezelő országos bizottsága holnap, hétfőn délután 3 órakor a Wesselenyi utcai közszéki elemi népiskola irodájában gyűlést tart, melyre a bizottság tagjait, valamint a tiszteletbeli tagokat ezúton is meghívja az elnökség. Tárnyak: Elnöki bejelentések, a Kolozsvári Tanítóházak ügye, folyó ügyek tárgyalása, indítványok.

VIDÉK.

(Turócvármegye) tegnap tartott közgyűlésén dr. Vanovics János, a tót tulzók egyik vezére kérdést intézett az alispánhoz, hogy elrendeltetett-e *Bulyovszky* Simon megyei pénztáros és *Ujhelyi* Attila főszolgabíró ellen a vizsgálat, mivel szerintük mint választási elnökök szabálytalanságokat követtek el. Az alispán azt válaszolta, hogy ilyen vizsgálat, ha egyáltalán helyén volna, még korán lenne: *Bulyovszky* pedig hevesen tiltakozott a vád ellen. Dr. Vanovics viszonzválasza után, aki vádját fenntartotta, már-már kitért a vihar, de az elnököl főispán bekötő szavaira, aki szigorú tárgyilagosságot ajánl a bizottsági tagok felszólalásainál, a kedélyek megnyugodtak.

SPORT.

Football. Az első osztályú csapatok bajnoki csapata a *Budapesti Torna Klub* és a második osztályú csapatok legjobbjára a *33 Football Klub* mérköztek a millenáris versenypályán. A dicsőség a Budapesti Torna Klubé lett, mely jelenlegi magas formája mellett igen könnyen 5:0 goal arányban megverte a még nehezen mozgó budai ifjakból alakult csapatot. A 33-asok nem egyszer mutattak meg, hogy méltók szereplésnek lenni az erős ellenfélhez, és csak lassúságuk okozta a legszébb támadásuk eredménytelenségét. A mérkőzés egyúttal előmérkőzés volt a magyar csapatok között a bécsi „Challenge cup”-ért. A csapatokban kitűnt Guttman és Ordódy; a „33”-asoknál Lill és Depold.

TÁVIRATOK.

Argentina és Chile.

Páris, december 22.

A Havas-ügynökség jelenti *Buenos-Ayres*-ből: Mikor már az argentinai kormány jóakaró szándékától vezérelve mindent megkísérelt, hogy Chilevel a határkérdést barátságosan rendezze, Chile újabb incidenseket idézett elő, amennyiben azzal a követeléssel állott elő, hogy az argentinai kormány mondjon le bizonyos területekről, amely Argentináé. Chile kihívó hangja, amelylyel az argentinai kormány javasolta barátságos elintézését visszautasította, arra kényszerítette az argentinai kormányt, hogy *santiagói követelést visszahívja*. Bármily válságos is azonban a helyzet, mégis remélik, hogy a háború elkerülhető lesz. *Buenos-Ayres*-ben a lakosság lelkesen jár-kezel az utcákon. A néptömeg helyesli a kormány erőlyes magatartását.

London, december 22.

Valparaisóból jelentik: *Argentina* azután, hogy a vitás kérdések rendezése végett Chile részéről előterjesztett ajánlatot megfontolta és elfogadta, újabb követelésekkel állott elő, úgy hogy a diplomáciai érintkezés megszakításától kell tartani. Itt elítélik *Argentina* magatartását, mert azt hiszik, hogy csak ürügyet keres a tárgyalások megnehezítésére.

Valparaiso, december 22.

Argentina ma délután visszahívta követel *Santiagó*-ból. A diplomáciai érintkezés azonban még nem szakadt meg a két kormány között, mert a követség titkárá, aki állomásán maradt, megbízta az ügyek vitelével.

New York, december 22.

Egy *buenos-ayresi* távirat szerint a helyzet várakozás ellenére *rosszabbra fordult*. A kormány lapja, a *Tribuna* azt mondja, hogy az *Ultima Esperanza*-kérdés komolyabb kezd lenni. *Chile* abban a veszedelemben forog, hogy néhány elemleti politikus befolyása alá kerül. *Buenos-Ayres*-ben a hangulat többé nem optimisztikus.

Róma, december 22. A *Tribuna* jelentése szerint ma letartóztatták *Gamborotta* Rajmund anarkistát. *Orenburg*, december 22. Kundraivszkaja kozák faluban és a mijszi vashutában (troicki kerület) két perocig tartó erős földindulást éreztek földalatti moraj

kíséretében. A földindulás olyan erős volt, hogy a házakban inogtak a butorok.

Páris, december 22. A Havas-ügynökség jelenti Athénből: Az egyetemi diákok között megoszlanak a vélemények az arra nézve, hogy újabb népgyűlést tartanak-e az evangélium fordítása ügyében tett intézkedések miatt. A kormány kijelentette, hogy minden eszközzel fenn fogja tartani a rendet.

Pétervár, december 22. A hivatalos lap közlése szerint *Miklós* montenegrói fejedelem gyöngékedése miatt néhány nappal elhalasztotta utazását. *Mirkó* montenegrói herceget, aki a 15. vadászrezdnek tisztje, századosá léptették elő.

Washington, december 22. Hír szerint *Roosevelt* elnök a pénzügyi tárcát felajánlotta *Cranenek*, Massachusetts állam kormányzójának, aki hétfőig gondolkodási időt kért.

Washington, december 22. *Miles* tábornokot, az amerikai hadsereg főparancsnokát egy nyilatkozata miatt, amelyet egy újságról előtt a *Schley* tengernagy ellen indított becsületbíróági vizsgálatra vonatkozólag tett, a hadügyminiszter formálisan megróta, mert beavatkozott a dologba.

Az olasz képviselőházból.

Róma, december 22. A képviselőház ma befogadta a pénzügyi törvényjavaslat tárgyalását és a javaslatot 184 szavazattal 58 szavazat ellenében elfogadta. Ezzel elhatározták a liszt és kenyér mindenemű fogyasztási adójának fokozatos eltörlését és megoldották a kis adófizetők tehermentesítésének kérdését, amely már évek óta foglalkoztatta a kamarát. Ez az eredmény *Zanardelli* miniszterelnök és az egész kabinet határozottságának köszönhető, mert ragaszkodtak hozzá, hogy a javaslat a karácsonyi ünnepek előtt gyorsan letárgyalassék.

Morelli-Gualcieroli képviselő a kamara nevében üdvözölte *Villa* elnököt, aki oly pártatlanul vezette a kamara tanácskozásait és *Zanardelli* miniszterelnököt, a kinek sikerült és rövid parlamenti ülésszak alatt kormányprogramjának jelentékeny részét megvalósítania. (Általános élénk helyeslés.)

Zanardelli megköszönte a kamara elismerését és csatlakozott a *Villa* elnök kifejezett elismeréséhez, a kinek tetteje és tapintatossága lehetővé tette ennek a nagy törvényhozói munkának a befejezését. (Élénk helyeslés.)

Villa elnök köszönetet mondott *Morellinak* és *Zanardellinak* elismerő szavaikért és hangsúlyozta, hogy csak köteleességét teljesítette, amidőn az egyenlőség pártatlanság és igazság elvét követte s ezt a köteleességét jövőre is teljesíteni fogja. (Hosszantartó élénk helyeslés.)

A kamara azután bizonytalan időre elnapolta üléseit.

A szenátus januárban veszi tárgyalás alá a pénzügyi törvényjavaslatot.

A bolgár helyzet.

Szófia, december 22. A szobranje ma ülést tartott, amelyen *Karavolov* miniszterelnök felolvasta a következő nyilatkozatot:

Hétfőn, e hó 16-án a kormány nevében tett nyilatkozatom után a minisztérium azt a szándékát közölte a fejedellemmel, hogy visszalép és azt tanácsolta neki, hogy olyan politikuskokat hívjon meg, akik az országot ki tudják vezetni a mai nehéz pénzügyi helyzetből, anélkül, hogy kölesőszerződésekhöz keltené folyamodni. Az államot csakugyan meghallgatta több politikus tanácsát. Minthogy azonban azok ilyen kivezető utat megjelölni nem tudtak, nem fogadtam el a kabinet lemondását, hanem megbizta, hogy tovább vigye a kormányzatot. Abban a legbensőbb meggyőződésben, hogy az említett szerződések el fogadása az egyetlen út, amely a mostani nehéz pénzügyi helyzetből kivezet, a minisztérium késznek nyilatkozott rá, hogy a kormányzat újra elvállalja és ennél fogva kéri a népképvisellettől, ne vonja meg tőle a támogatását, hanem arra való tekintettel, hogy a Banque de Paris et des Pays Bas újabb lépések következtében beegyezett a szerződéses tárgyalások újra való megkezdésébe, határozta el, hogy holnap újra megkezdend üléseit és a szerződések tárgyalását a hoinapi ülés napirendjének élére teszi.

A szobranje a miniszterelnök indítványa értelmében határozott.

Lázadás Castro ellen.

New York, december 22. (Reuter.) Willemstadból táviratozzák: *Mendoza* Luciano tábornok, akit *Carabobo* venezuelai állam elnökévé választották továbbá *Fernandes* Antonio és *Lutowski* volt hadügyminiszterek esütőitökön La Victoria közelében lelázadtak *Castro* elnök ellen. A lázadást már régóta előkészítették *Mattos* tábornokkal egyetemben, akit vasárnapra Martiniqueba várnak. *Castro* elnökre ez az újabb lázadás iszonyú csapás. Maracayból vasuton csapatokat küldött ki. A csapatok azonban Caguan mellett a vonalat elpusztítva tárták. A német vasut pályatestei el van szaggatva. A telefon- és távíróvezetékek el vannak szakítva. Valencia környékéről is jelentenek

lázadásokat. A carracasi hivatalos körök a mozgalmat nagyon komolynak tartják és attól tartanak, hogy a forradalom ismét nagyobb terjedelmet fog ölteni.

Washington, december 22. (Reuter.) Venezuelából komoly zavargásokat jelentenek. Részleteket még nem lehet megtudni. Híre jár azonban, hogy a venezuelai hírek arra készítették a haditengerészeti miniszteriumot, hogy egy hadihajót küldjön *Venezuelába*. A lázadás színhelyéhez legközelebb van most a *Buffalo* cirkálóhajó, amely Port of Spainben vesztegel, Valószínűleg rögtön elindul a lázadás színhelyére.

A délafrikai háború.

London, december 22. A Reuter-ügynökség jelenti Vynburgból (Oranje): *Haasbroek* boer parancsnok Doornbeg mellett egy angol csapattal vívott harcban elesett.

Madrid, december 22. *Lisszaboni* jelentés szerint a mozambiki kormányzó és a fokföldi kormányzó által aláírt egyezményben, amely *Lawrence-Marguzen* át Transvaalba való átmeneti forgalomról intézkedik, van egy pont, amely *elisméri Transvaalnak a brit birodalomba való bekebelezését*. Egyes lapok kikelnek az ellen, hogy a portugál kormány elismerte Anglia fennhatóságát, holott más államok még nem ismerték el.

London, december 22. A Reuter-ügynökség jelenti Harrysmithből tegnapi kelettel: Egy csapat könnyű lovaság és yeomanry *Dartnel* tábornok vezetésével alatt e hó 18-án Lanberg mellett harcba keveredett *De Wet*-tel, akinek 800 embere, egy tarackja és még egy ágyuja volt. Négy óráig tartó harc után az angolok visszaverték a boerokat. *Campell* tábornok Betlehem felől támogatta az angol csapatot. A boeroknak öt halottjuk és husz sebesültjük volt. Két boer fogságba esett. Angol részről elesett egy ember, megsebesült négy tiszt és tíz ember.

Közgazdasági táviratok.

Páris, december 22. A kínai kölesőnre hirtelt aláírás végleges eredménye az, hogy a kölesőnt 24-szeresen túljegyezték, még pedig Párisban magában 23-szorosan. A párisi állami pénztárknál 933.315.000 frankot jelentettek be. A pénzügyminisztérium holnap a kínai kölesőn aláírójának a befizetett összegnek 89%-át vissza fogja fizetni.

Bukarest december 22. A szenátus elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely a cukorra 15 centimes kiviteli vámot vet ki kilogrammonként.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ *Kóbor cigányok*. Egy kivándorolt cigány-család két sarját kísérték a minap Budapestre, az alkotmány-utcai fogházba. Osztrák földön, Trientben tartóztatták le őket egy Olaszországban elkövetett rablójárműködésben való részességért. *Sztojka József* és *Sztojka János* négy-, illetőleg ötszázöt évesek voltak, amikor anyjukkal, egy cigánykóvác özvegyvel, Olaszországba vándoroltak ki. Ott előbb Venczében, majd Poggio Marinóban telepedtek le, ahol az özvegy újra férhez ment. *Gyurka Pál* cigánykóvác lett a második ura, akitől olasz földön még egy fia *András*, született. A három testvér az apja mesterségét folytatta Venczében, s a magyar cigányok szokása szerint eljártak az országos vásárookra is. Ezévi szeptember 9-ikén Grizignano di Soebacon voltak a vásáron s az odaváló nagykorosmában szálltak meg. Reggel a koresmárost meggyilkolva találták, s amint kiderült, a gonosz kezek az áldozatnak ötven liráját is elrabolták. A kóbor cigányoknak Olaszországban is rossz a híre, s természetes, hogy elsőbben is a két Sztojkaék és mostohatestvérüket *Gyurka András* fogták gyanuba. Az utóbbit még Grizignanoóban letartóztatták a két Sztojka azonban elmenekült. Egy jóideig osztrák területen bujdosott, végre Trientben a körözövelé nyomán letartóztatták őket. Az olasz hatóság kérte a kiadatásukat, de kitűnt, hogy Sztojkaék a pestmegyei Vasadon születtek, s ennek következtében mint magyar alattvalókat a budapesti büntető-törvényszéknek szolgáltatni kellett őket. A Sztojka-testvérek teljesen elolaszosodott cigányok, egy szót sem tudnak magyarul. A gyilkosságban való részvételeiket tagadják. A cigányokat fogva tartják, s az Olaszországban folytatott vizsgálat eredménye szerint fognak velük itt elbánni.

KÖZGAZDASÁG.

A Országos Koronatakarékpénztár mint szövetezet ma tartotta dr. *Bochkor* Károly egyetemi tanár elnöklésével ötödik rendes közgyűlését. Az igazgatósági jelentés, valamint a mérleg összes adatai az intézet nagyarányú emelkedéséről tanuskodnak. A szövetezetnek ez idő szerint 2263 tagja van 7248 üzletesszel. A törzsvagyona 711.069 korona. A közgyűlés az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentéseket, valamint a mérleget egyhangulag tudomásul vette, a felmentvényt megadta és a felügyelőket és bírálókat, kiknek megbízatásuk véget ért, újból megválasztotta. Végül még dr. *Bochkor* Károly elnöknek és *Rotter* Lajos vezérigazgatónak köszönetét szavazták.

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság közlése közli. Deák tegnap Barcelonát elhagyta, „Tibor“ tegnap Lisszabonba, „Andrássy“ ma Marsellébe érkezett.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Vannakok. Kezdjük azon, hogy nyelvtanilag a vannak sem helyes. Mert ha önnek négy koronája van, nem fogja azt mondani, hogy: vannak, csak azt lehet önről elmondani, amit a nóta mond: van neki, van neki, van. Ha azonban önnek széles Magyarországgal, sőt a külföld egy részével együtt már lenyúlték a vannakot, nyomtatékul elemésztetik a vannakokat is. Sohse törjék a tejköket a nyelvtani helyességen.

Közsegi hitelszövetkezet. Olyan hitelintézet, mely az Országos Központi Hitelszövetkezeten kívül álló közsegi hitelszövetkezeteknek váltót és ámtól, nincs a fővárosban. A pénzügyintézetek előttünk tekvő jegyzékében legalább nem fordul elő. Más pénzügyintézetnél pedig, mint szövetkezet, alig kapnak hitelt.

S. R. P.-Bideg. Annak a bizottságnak ez a címe hivatalosan: Mezőgazdasági kísérletiügyi központi bizottság. Főadata a mezőgazdaság körébe vágó kísérleteket végezteti. A bizottság a földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatt áll s elnöke Nagy József min. osztálytanácsos, tagjai: Usherháti Sándor, dr. Dégen Árpád, Forster Kálmán, Jablonowski József, dr. Liebermann Leó, Linhart György, Magósi Dietz Sándor, Szilassy Zoltán, dr. Tangi Ferenc és Tavi Gusztáv, jegyzője Károly Rezső.

Dr. F. M. Szarvas. Általános takaré- és hitelszövetkezet, V. József-tér 13. Budai koronaszövetkezet II., Lánchíd-utca 2. Budapest-erzsébetvárosi bank mint szövetkezet, VII., Kerepesi-ut 22. Budapest VII. kerületi pennigari kölcsönös segélyező egyület mint szövetkezet, VII., Erzsébet-körút 24. Budapesti kölcsönös segélyező egyület mint szövetkezet, V., Arany János-utca 18

L. J. Puntigom Sok helyütt kérdésközdöttünk, de máig sem sikerült azoknak a gyáraknak a jegyzékét megszerezniük. Méltóztassék egyenesen a dícsőgyári állami vasművek igazgatóságához fordulni, ott talán tudnak a világlóstitással szolgálni.

S. J. Pécs. Méltóztassék egyenesen Sipuluszhoz (Rákosi Viktor) fordulni, a Budapesti Hírlap címén. Csak közvetlenül tőle kaphatja meg.

Gimnázista 1. Igen, a gimnázium VIII. osztályának bizonyítványával folyamodhatik önkéntességért, de csak a saját költségén szolgálat, államköltségen nem. 2. Olyan középiskola nincs, de igazgató több is van, mely azt a vallást követi.

Margithay. 1. Ha önkéntesi jogát még a sorozás előtt feltétlenül elismerik akkor utólagosan szeptemberben bemutathatja az értségi bizonyítványát. 2. Igen, folyamodni kell a feltételei elismerésért, épp úgy, mint az önkéntességért. 3. Nem adják meg a halasztást.

Liptóvárosi előzető. Igen, azonos.
Sch. Budapest. Csak akkor utazhatnak féláron, ha a kedvezményt a kereskedelmi minisztériól megkapják.

P. Ö. 1. Csak egy van, Budakeszen. 2. A folyamodványok a szanatórium igazgatóságához intézendők. Mellékelni kell a születési, szegénységi és orvosi bizonyítványokat.

M. Gy. Pallós. Elsőrendű fodrászok Budapesten: Dankovszky István, V. Ferenc József-tér 3. (lérfi fodrász), Doris Márk, IV. Koronaherceg-utca 3. (női fodrász.)

Sch. S. Losonc. 1. Nem választották meg. 2. Visszavonult a hírlapiról pályáról. 3. A Tisza-kabinet kereskedelmi minisztere volt. 4. Horvát nyelvi.

E. F. Ipolyásy. Méltóztassék a kérdést ísmételni, mert levelére nem emlékeznünk.

D. L. Budapest. Egy kis türelmet kérünk a versére megkapja a választ.

Székelvídhi gazaász. Mindenekelőtt ki kell lépnie az osztrák állampolgárság kötelekéből. Azután lövitélet kell kérni valamely magyarországi község kötelekéből. Ha mint ilyen öt éven át részt vesz a közterekben, nagykoru és önálló és mindezt okmányokkal igazolni tudja, a vármegye alispánja utján kérheti s meg is kapja a magyar honosságot.
Sz. P. K.-Korpad. Igen, ki van küldve a magyar képviselőházba.
Sz. B. Nagy-Kikinda. Másodsorú üzenjük meg immár, hogy középiskolai értségi vizsga kell hozzá és a pénzügyi szakvizsga sikeres letétele.

V. Gy. Szatmár. Ugy az előléptetés, mint a fizetésemelés csak a kötségteljes megszavazása után fog megtörténni, tehát körülbelül áprilisban-májusban.
2843. számú előzető. Csak a közönségség büntetéseket adja ki, a politikai menekületeket nem.

K. P. P. H.-Boszörmény. Elveszti magyar állampolgárságát, ha időközben megszerzi az osztrák állampolgárságot, vagy ha 10 éven túl külföldön lakik. Megtarthatja pedig továbbra is, ha eziránt lakóhelyének első közigazgatási hatóságához (polgármester alispán) folyamodik.
C. Budapest. Orvosstanárral méltóztassék a kérdésről tanácskozni, aki közvetlen vizsgálat alapján ismeri a bajt, orvos munkatársunk látatában nem mondhat véleményét.

Tabi kaszinó tag. A kihaltatásra az illető miniszter titkáriánl írásban is jelentkeztetik. Ha onnan választ kap, hogy a miniszter mikor hajlandó önt jogadni, ide kell utaznia. Audiencián a kérdés írásban folyamodás alakjában is átadandó a miniszternek.
Éamatör. 1. Igen, megtámadhatja, mert a tényképeség-írúzése képesítéshez van kötve. 2. A miniszternél van a memorandum, aki azt szívesen fogadja s megígérte, hogy a kérdéssel foglalkozni fog.

Pedagóg. 1. Oldal szemléződés értelemi, beltűrdő, együttérzés. 2. A körmözbányai. 3. Nincs. 4. Hoitsy Pál. 5. Az Új Idők.

Kiváncsi. Dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter minden kedden délután 5 órakor fogad.

197.780. Hernád-Németi. Pestmegye nagy-katái járásának Nagykáta a székhelye. A kiadóhivatal készsége megküldi a kívánt számokat, ha megírja pontos címét és azokat a számokat, amelyekre szükség van.

G. A. Farnád. A postaigazgatóság bizonyára méltányolni fogja kívánságát, ha hozzá fordul. A legjobb, ha a legközelebbi postánál valakinek megbízást ad levelei átvételére; az erre való engedélyt kérje az igazgatóságtól.

Sz. G. Fordulni Singer és Wolfner könyvkereskedőhöz (Andrássy-ut 10.), a cég megszerzi a kívánt dolgokat.

A. Zs. Aki irodalmi érdemeket szerzett, az tarthat rá számot. A tagság csak egyféle; a lársásg főelővasó-üléseket tart, könyveket ad ki és jutalmaz munkákat.

Katona. Nagy kérdések ezek, amelyekre egy szerkesztői üzenet nem adható válasz. Valamelyik nyilvános könyvtárba menjen el és kérjen ki néhány segédkönyvet.

Művészet. A szecesszió mibenlétéről, eredetéről s az ezekkel összetett kérdésekről alapos cikket olvashat a Pallas-Lexikon pótkötetében. Ez a cikk megismerteti a kérdés minden részletét.

Sz. H. Fuchs. Singer és Wolfner (Andrássy-ut 10.) kiadásában megjelent a műkedvelő előadásokra való gyűjtemény, amelynek jegyzékét megküldi a nevezett cég.

1908. Tavaly volt ilyen pályázat a Kisfaludy Társaságban, az idén nincs. A Petöfi Társaságban nem is volt ilyen pályázat.

Z. A. Budapest. A kért cikkel **Pásztor** Árpád írta.

H. L. Brassó. Sajnáljuk, de a kért cikkel címét nem tudjuk.

Hermes. Azokat a cikkeket Molnár Ferenc írja.

K. F. Szaks. S. A. Címe: Calvin-tér 4.

G. J. Alsó Neresznice. Az a kedvezmény, mint jelentettük megszűnt.

K. Cs. Veszprém. Mindennél helyesebb ha a dolgot egy vacsorára való meghívással intézi el.

N. gr Budapest. Salamon Odön Journal de Budapest című iranc a hetilapjának kiadóhivatala a Kossuth-Lajos utca 14-16. szám alatt van.

H. A. A kiadóhivatal megküldi, ha oda fordul.
L. S. Rügyica. A lényes eredmény után kar volna a harmóniát utólagos rekrimációval rontani.

Demokrata. A geológusok szerint a földben levő víz álmásta a talajt.

F. S. A kereskedelemügyi miniszter rendeletileg felfüggesztette, mint megirtuk, arra a két vasárnapra a munkaszünetet.

K. L. Gyöngyös. A kért cikkel **Hajdu** Miklós írta.

Budai előzető. Mihelyt aktuális lesz a dolog, bőven olvashat majd róla.

K. Gy. A szokás joga alapján illeti meg őket ez a címzés.

Sorsjegyek.

W. J. Békés-Csaba. 71833. számú Pálffy-sorsjegye 136 korona 60 fillért nyert.

P. V. Marosvásárhely. 6489-37 magyar Vöröskereszt sorjegye 12 koronát nyert a törlesztési húzásban.

M. A. Vidrátszeg. 977-68 Tiszszegedi sorsjegye 240 koronát nyert.

G. J. Tekerőpaták. 1816-53 Jásziv-sorsjegye 4 koronát nyert.

F. J. Kemese. Sorsjegyei nem nyertek. Az elvesztett sorsjegy esetleges nyereséményét bírói uton lehet leltítani.

Valgó Szabadka. — **Sziszkei előzető** — **P. B. Arad.** — **P. F. Szünte.** — **B. B. Gyula.** — **D. A. Szt. Erzsébet.** — **K. J. Kéthalom.** — **St. J. M.-Sziget.** — **V. Gy. Szatmár.** — **K. S. Nagy-Tapolcsány.** — **H. J. Felső-Hahót.** — **P. S. Ujvidék.** — Sorsjegyük nem nyert.

Szalai és Társa bank és váltóüzlete
a m. kir. szab. osztálysorsjatek foelaruutója
Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.
Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapirokat és állam papirokat a napi áron, elad sorsjegyeket **résztel-üzletésre**, ellenőrti a sorsjegyek házait, beváltja a **kisorsolt sorsjegyeket** és az esedékes szelvényeket. — **Pénzkölcsönt** nyújt mindennemű sorsjegyre és értékpapirokra.

N a p i r e n d.

Napló. Hétfő, december 23. — Római katolikus: Viktória sz. — Protestans: Viktória. — Görög-orosz: (december 10.) Eugraf — Zsidó: Tebbeth: 13. — Nap két: 7 óra 32 percek. — Nyugszik 3 óra 55 percek. — Hoid két: 2 óra 31 percek délután. — Nyugszik: 4 óra 47 percek reggel.

A miniszterek nem fogadnak.
Nemzeti Múzeum. Természettajzi tár, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig Többi tára 1 korona belépő-díj mellett tekinthető meg.

Országos képtár az Akadémiában zárva.
Iparművészeti múzeum zárva.
Teknológiai iparmúzeum délelőtt 9-11-g.
Mezőgazdasági múzeum zárva.
A földtani intézet múzeuma zárva.

Közlekedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-től 12 óráig és délután 3-5 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10-12-g.
Téli tárlat a városi Múzeumban délelőtt 9 órától délután 4 óráig. Belépődíj 1 korona.

A Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9.) délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.
Akadémiái könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.
Egyetemi könyvtár zárva.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Haza: termékek állandó kiállítása és kereskedelmörtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés ágútsaitok is eszközöl) a városi ipari csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Legjobb árt
fizet ócska arany, ezüst órák, gyémánt és eszlár tárgyakért:
Hoffmann Adolf
ékszerész,
Kerepesi-ut 6.
Bazárépület.
Elzálogosított ékszerék kiváltatnak és az érték többötte készpénzben azonnal kifiztetik.
Karácsonyi ajándék minden árbán és nagy választékban.

Geitner és Rauschnál
BUDAPEST,
ANDRÁSSY-UT S. SZÁM.
Alkalmas és praktikus
karácsonyi és ujévi ajándékok.
KORCSOLYÁK.
Szerszámok és tornaeszközök.

Zálogházból veszek
cédulákat.
Eladok karácsonyi és ujévi ajándékul
13 intos ezüst evökészte tel 12 szemelyre 140 frt, 6 sze mélyre 65 frtől kezdve és foljebb. Mindennemű **hóm ezüst tárgyat** (arok és francia stylum). Nagy rakár: arany főtlanokból, masszív aranygyűrűk 6 forint 40 kr. arany főtlan-órák 12 frt. arany nő órák 9 frtől kezdve 13 darab masszív evökészke 6 frt 50 kr.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.
Grünberger A. Béla
örökkösel
Budapest, Mariabazár Váci-utca 30. l. em. 23.

Meghívó!
Az „**ÖNSEGÉLY**“ takaré- és hitelszövetkezet 1902. év. január hó 10-én délután 4 órakor Budapesten, VII., Wessélnyi-utca 2. sz. l. em. levő üzleti helyiségében **rendkívüli közgyűlést** tart, melyre a t. tagokat ezennel meghívjuk.
Napirend:
1. Az igazgatóság javaslata 50 koronás részjegyek kibocsátása tárgyában.
2. Ezen javaslát elfogadása esetében az alapszabályok 1. 5. 7., 25., 49. és 69. §§-ainak módosítása, illetve kiegészítése.
Jegyzet: A tagsági igazolványok, amelyek a közgyűlésen való részvételhez és a szavazati jog gyakorlásához okvetlen szükségesek, a betéti könyvek felmutatása ellenében 1902. évi január hó 7-ik napjáig bezárólag a hivatalos órák alatt adatkak ki a szövetkezet helyiségében.
Az igazgatóság.

AZ ÜSTÖKÖS
a legrégibb legkedveltebb magyar élclap.
Szerkeszti: **SZABÓ ENDRE.**
Megjelenik minden héten temérdek képpel.
Tartalma: Szatírák, humoreszkek, krónikás adomák, Mújkos kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb.
Előfizetési ára: negyedévre 4 kor.
Kiadóhivatal: V., Kálmán-utca 2. sz. „Pallas“-nyomda.
Mutatványsszámok kívánatra ingyen küldetnek.

M. KIR. OPERAHÁZ. Hétfő, 1901. december hó 23-án. Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. december hó 23-án. Az ember tragédiája.

Dramai költemény, írta Madách Imre. Színrő alkalmasza Paulay E. Zenéjét szerette Erkel Gyula.

Személyek: Fái Sz. Mészáros. Nádai Mihályfi. Abouyi Ivánfi. Kézde 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. december hó 23-án. A vestaszűzek.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írták Depré és Bernéde. Fordította Bálint Dezős és Mérei Adolf.

Személyek: Diogenes Ráthonyi. Palásthy Boross Democso. Hégedűsné Pyrogona Turcsányi. Margó Scopas Dalmok. Tomcsányi Penelope Sella. Almássy Cyprius Fedák. Lampcas Stoll B. Kézde 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. december hó 23-án. A zsába.

Böhözát 3 felvonásban. Írták Hennequin és Duval. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek: Barisard Gótn. Lehuchois Balassa Colotte Pécsi P. Zenobia Hégedűsné Leclapierne Nikó L. Théodore. Bihari Marceinó Hegedűs. Sophie. Bálint Szazanne Haraszthy. Casimir Gyöze. Kézde 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. december hó 23-án. A modell.

Operette 3 felvonásban. Írták Leon Viktor és Held Lajos. Fordította Rutkai György és Makai Emil.

Személyek: Coletta Zilahiné. Nicolo Kovács Silvia Krescsanyi. Clava. Ujvári Stela Bojár. Madrini. Delli Stürio Németh. Martinezza. Erdélyi Tantini Kenedich. Kézde 7 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. december hó 23-án. A hadsereg.

Hétfő, 1901. december hó 23-án. A bolygó hollandi.

Dalmó 3 fevonásban. Zenéjét és szövegét szerette Wagner Richard. Ford. ifj. Abrányi Kornél.

Kézde 7 óraker.

Karácsonyi bevásárlás. előt tekintek meg Kertész Tódor

megmagyobbított műpárkó raktárban a Krištof-toron, az elhullott kastélyokban káldott új gyermekjáték és társasjáték előkészítésével. Pink-Pong vagy asztali tennis 1 felfő 20 arón kezdve. Uj! Focsi-társasjáték 2 felfő. Salta 2 felfő. Tombola. Tűzvesztő játékok. Francia babák. Richter gótzasorok. Látarna Magika. Hangszerek. Alizton. Szoba tornaszerek. Készítő csillag új karácsonyfadiz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küld.

Hochner Samuel Yoko Philadelphiában 16277. sz. Berendezés villamos motorok előállításának módosítására

című 1893. decemb. 27-től kelt magyar szabadalmára vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. S. 6169” alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, I. intézőndök.

Szíves ajánlatok „W. V. 6132” alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, I. intézőndök.

Színházak heti műsora.

Table with 5 columns: Day, M. Kir. Operaház, Nemzeti színház, Vig. színház, Népszínház, Magyar színház. Rows include Kedd, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, d. u. Vasárnap este.

FŐVÁROSI ORFEUM. Nagymező-utca 17. Ma MILLA BARRY bucsufőllépte. Holnap a színház zárva van. a IV-ik délutáni előadás és egy-egy fényes esti előadás: Morcaschani, Tarka Szinpad, Az angyalvadászok.

Somossy-Mulató. Király-utca 71. Igazgató: Somossy K. Ma nagy előadás. Carola Cecilia és a teljes nagy műsor. Holnap, kedden zárva. Szerdán és csütörtökön két-két nagy előadás.

Folies Moderne. Kerepesi-ut 63. szám. Családi jegyek! darabja 1 korona egyenként is kapható. Uj! A régi Ghetto. Uj! PINKÁSY & COMP. PLAGIUM. 20 műsor szám.

Karácsonyi és újévi ünnepekre ajánljuk jó hírnévnek örvendő asztali, pecsenye és csemege valamint valódi sherry portwein, madeira és mágiá borainkat. Vázsonyi Gyula és Ede VI. Aradi-utca 35. szám. TELEFON 326.

Scheffel N. Bécs 10872. számú „Mesterséges kövező anyag és eltárás annak valamint abból kövezéseknek előállítására” című 1897. október 30-tól kelt magyar szabadalmára vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Karácsonyi Vásár. Keretlik a házszámra ügyelni. Karácsonyi Vásár. Tuhalmozott raktár. Leginomabb bel- és külföldi dus aranyozással, remek szép festésű. Porcellán Étkező Rendkívüli olcsó. 12 személyre 25, 30 és 35 firt. Nagy választék rendkívül szép és olcsó majjolika vázak és fali tányérok. ORTNER REZSŐ és Tsa Teréz-körut 32. VIDÉKI megrendelésnél kerjük a vasutállomást.

WADLSTEINER F. Christofo-ezüst, üveg- és porcellán áruháza. BUDAPEST, IV., Mária Valéria-utca 5. sz. (Hungárián szálló átelében.)

ÉN ZT. SORSJEGYEKRE BRTEKPAPIROKRA KÖVÁRY ARMIN Zongora. Ezy Mignon

Szabadalom. Magyar Hites Szabadalmi Ugyvivők Testülete. A testület tagjai: Bernauer Zsigmond, Szilasi és Bernauer VII., Kerepesi-ut 32 Böleskey Ujvári, Nádor-utca 34. sz. Kalmár Jakab (Kalmár J.) VII., Kerepesi-ut 44. sz. Kelemen M. István (Kelemen és tsa.) VII., Hotel Royal B. Meller Ernő.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAPER PAPER PAPER. GICHNER JANOS. Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Copying Office. Elvállal bármennemű leírásokat, költségtérítéseket, periratokat, specialitása: a kővön való sokszorosítás, mely úgy eszúra, mint precizitásra nézve felmúlhatatlan. Kűlön fordítási osztály. Yost Iródpéz részvény-társaság másoló-osztálya ERZSÉBET-KÖRUT 9-11. (New-York palota).

Maroni. (nemes gaztényő) igen nagy és édes 6 filogrammonként 2 kor. 10 filogrammonként 3 kor. költségmentesen házhoz szállítja. Alexander Franz Mayer, Triest. Receptek az ebből készíthető kiünő ételekhez ingyen mellékeltek.

Karácsonyi és újévi alkalmás ajándék szép villany és legújabbalkalmás és festett figurák Faragó Ferencnel VI., Andrássy-ut 48. Gyárlva sarkán, hol karácsonyfa és egyéb alkalmos tárgyakat, Károly-körut 1. (Kossuth Lajos-utca sark.) Zenepalota.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 30 firt. gyönyörű megkésztett figurák, drága fr. 1.50, tres hangok drba 80 kor. Sterngr. Armin és Testvére ca. és kir. udv. hangszergyártó. Phonograph-ostályában, Károly-körut 1. (Kossuth Lajos-utca sark.) Zenepalota. Keveset használt 4 szoba BUTOR

Baroque-hálószoba. vörös márványtal 270 firt. Ebédő, 3 ajtó kredenc baroque-roccoco stíben, 1 oszloposzékény baroque-roccoco stíben, 6 börszék, 1 ebédőasztal, 1 díszített díván gobelin-képekkel 420 firt. Einom szalon- és uriszoba berendezés, függönyök, valódi szőnyegek valamint nagy vászások karácsonyi és újévi díszítőrukkban. Budapest, VI., Szerecsen-utca 1. I. emelet. Váci-körut svrokk, közel az Andrássy-úthoz.

A ki hegédit, címbelmet, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kerjün Argyezók Sterngr. Armin és Testvére, Károly-körut 1. I. emelet, hangszergyártóknál Kerepesi-ut 35. mely eér minden elkről küllő illusztrált árjegyzéket küld teljesen ajándékul.

A modern magyar konyha kedeze: A Het szakácskönyve. Kincsesára minden gazdaasszonyának. Kiegészítője minden szakácskönyvnek. Ára díszes kötésben öt korona. Kapható a Budapesti Naplónál, Erzsébet-körut 18. szám. Zola-Zola-Zola legújabb regénye, a Négv Evangélium második rész MUNKÁ (Travali) címmel megjelent meg egyváltó jogostól magyar fordításban, új és új szíves leghatalmasabb alkotása. A párisi mester grandiosus, mályka munka új szerzőzetéről, melynek nyomában állnak az egész Európában. Állami és ekleziási élet. A két vasikon, illészen kiállított kötet ára 7 korona. Mr. F. de F. utca, és kir. udv. könyvkereskedő cég Budapest, Andrássy-ut 21. Ugyanott megrendelhető és bármely könyvkereskedésben is kapható a Négv Evangélium első része, a Termékenyesség (Fecődés) Két vasikon kötet 7 korona.